

A9-0225/2022

29.7.2022

PRANEŠIMAS

dėl naujosios 2030 m. ES miškų strategijos. Tvari miškotvarka Europoje
(2022/2016(INI))

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas

Pranešėja: Ulrike Müller

Nuomonės referentė (*):
Luisa Regidenti, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

(*) Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	31
APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO NUOMONĖ	35
VYSTYMOŠI KOMITETO NUOMONĖ	49
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	57
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	58

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl naujosios 2030 m. ES miškų strategijos. Tvari miškotvarka Europoje (2022/2016(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatą „Naujoji 2030 m. ES miškų strategija. Tvari miškotvarka Europoje“ (COM(2021)0572),
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 8 d. rezoliuciją „Europos miškų strategija. Tolesni veiksmai“¹,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. balandžio 28 d. rezoliuciją „Nauja ES miškų strategija – miškams ir su mišku susijusiam sektoriui“²,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 4 straipsnį,
- atsižvelgdamas į JT Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir į Darnaus vystymosi tikslus,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 12 d. Paryžiuje vykusioje 21-ojoje Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijoje (COP 21) priimtą susitarimą (Paryžiaus susitarimas),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640) ir vėliau Komisijos pirmininkės Ursulos von der Leyen ir Komisijos parengtas politines gaires,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (toliau – Europos klimato teisės aktas)³,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES⁴,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją⁵ (toliau –

¹ OL C 395, 2021 9 29, p. 37.

² OL C 346, 2016 9 21, p. 17.

³ OL L 243, 2021 7 9, p. 1.

⁴ OL L 156, 2018 6 19, p. 1.

⁵ OL L 328, 2018 12 21, p. 82.

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva),

- atsižvelgdamas į 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvą 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (Buveinių direktyva)⁶,
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 28 d. Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/268, kuriuo dėl 2021–2025 m. valstybių narių taikytinų miškų atskaitos lygių iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/841 IV priedas⁷,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos gražinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020)0102),
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Komisijos komunikatą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.“ (COM(2021) 0345),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 14 d. Komisijos komunikatą „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“ (COM(2020)0662),
- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 11 d. Komisijos komunikatą „Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas“ (COM(2018)0673),
- atsižvelgdamas į 2022 m. kovo 23 d. Komisijos komunikatą dėl apsirūpinimo maistu užtikrinimo ir maisto sistemų atsparumo didinimo (COM(2022)0133),
- atsižvelgdamas į naujojo europinio bauhauzo iniciatyvą,
- atsižvelgdamas į Komisijos reglamento projektą, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų rūšių pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius, ir panaikinamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 702/2014⁸,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 5 d. Tarybos išvadas dėl naujosios 2030 m. ES miškų strategijos,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 8 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato „Naujoji 2030 m. ES miškų strategija“⁹,
- atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 28 d. Europos regionų komiteto nuomonę dėl Komisijos komunikato „Naujoji 2030 m. ES miškų strategija“,

⁶ OL L 206, 1992 7 22, p. 7.

⁷ OL L 60, 2021 2 22, p. 21.

⁸ OL C 189, 2022 5 10, p. 1.

⁹ OL C 152, 2022 4 6, p. 169.

- atsižvelgdamas į valstybių narių atsakomybę pagal JT konvenciją dėl kovos su dykumėjimu,
- atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų 2021 m. ataskaitą „Specialioji ataskaita Nr. 21/2021 – Biologinei įvairovei ir kovai su klimato kaita ES miškuose skirtas ES finansavimas. Rezultatai teigiami, tačiau riboti“,
- atsižvelgdamas į 2018 m. Komisijos leidinį *Guidance on cascading use of biomass with selected good practice examples on woody biomass*,
- atsižvelgdamas į 2020 m. Komisijos Jungtinio tyrimų centro ataskaitą „Ekosistemų ir jų paslaugų planavimas ir vertinimas: ES ekosistemos vertinimas“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. Europos aplinkos agentūros ataskaitą „Gamtos padėtis ES. 2013–2018 m. ataskaitų pagal gamtos direktyvas rezultatai“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. FOREST EUROPE ataskaitą „Europos miškų būklė 2020 m.“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. Tarpvyriausybines mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) parengtą visuotinio biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų vertinimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į Kunmingo deklaraciją „Ekologinė civilizacija. Bendros ateities visiems organizmams Žemėje kūrimas“,
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybines klimato kaitos grupės (TKKG) 2-osios darbo grupės parengtą ataskaitą „Klimato kaita 2022 m. Poveikis, prisitaikymas ir pažeidžiamumas“,
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiąją ataskaitą dėl klimato kaitos, dykumėjimo, dirvožemio degradacijos, tvarios žemėtvarkos, aprūpinimo maistu ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų srautų sausumos ekosistemose,
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą Byloje C-441/17 *Europos Komisija prieš Lenkijos Respubliką*¹⁰,
- atsižvelgdamas į projektus ir veiksmus, skirtus informacijos apie miškus koordinavimui Europoje (Europos nacionalinių miškų inventorių tinklą (ENFIN), projektą „FUTMON“, projektą „DIABOLO“, Europos miškų medžių rūšių atlaso Ekosistemų ir jų paslaugų žemėlapių sudarymo ir vertinimo programą (MAES)),

¹⁰ 2018 m. balandžio 17 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimas Europos Komisija prieš Lenkijos Respubliką, C-441/17, ECLI:EU:C:2018:255 (Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – Aplinka – Direktyva 92/43/EEB – Natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsauga – 6 straipsnio 1 ir 3 dalys – 12 straipsnio 1 dalis – Direktyva 2009/147/EB – Laukinių paukščių apsauga – 4 ir 5 straipsniai – Teritorija Natura 2000 Puszcza Białowieska – Miškotvarkos plano pakeitimas – Eksploatuotinos medienos kiekio padidinimas – Planas ar projektas, kurie tiesiogiai nebūtini teritorijai tvarkyti, bet gali ją reikšmingai paveikti – Tinkamas poveikio teritorijai vertinimas – Pavojus teritorijos vientisumui – Veiksmingas apsaugos priemonių įgyvendinimas – Poveikis saugomų rūšių perėjimo ir poilsio vietoms),

- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 10 d. bendro IPBES ir IPCC seminaro ataskaitą dėl biologinės įvairovės ir klimato kaitos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto ir Vystymosi komiteto nuomones,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą (A9-0225/2022),
- A. kadangi ES užsibrėžė privalomus tikslus iki 2030 m. išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 proc. ir ne vėliau kaip iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą¹¹; kadangi ES įsipareigojo siekti JT darnaus vystymosi tikslų, įskaitant 15 tikslą – saugoti ir atkurti sausumos ekosistemas, skatinti tausų jų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės degradaciją ir pakeisti šį procesą priešingu bei sustabdyti biologinės įvairovės nykimą, taip pat laikytis Paryžiaus susitarimo ir vykdyti JT klimato kaitos konferencijos (CoP26) įsipareigojimus; kadangi miškai ir miško pramonės šakos ir paslaugos, taip pat savininkai ir darbuotojai atlieka svarbų ir nepakeičiamą vaidmenį siekiant DVT ir Paryžiaus susitarimo tikslų, o miškų ekosistemos ir anglies absorbentai yra labai svarbūs švelninant klimato kaitą ir prisitaikant prie jos, nes jie absorbuoja ir saugo apie 10 proc. Europos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio¹² ir yra pagrindiniai biologinės įvairovės šaltiniai;
- B. kadangi SESV 4 straipsnyje numatyta pasidalijamoji kompetencija ir atsakomybė dėl miškų, visų pirma ES aplinkos politikos srityje, tačiau nekalbama apie bendrą ES miškų politiką, taip paliekant miškų politiką valstybės narės kompetencijai; kadangi dėl didelės ES miškų įvairovės, susijusios su biogeografija, struktūra, dydžiu, biologine įvairove, nuosavybės modeliais ir vykdoma politika, taip pat dėl aplinkos, klimato ir kitų susijusių politikos priemonių poveikio miškams rengiant bei įgyvendinant naująją ES miškų strategiją (toliau – strategija) ir atitinkamus ES teisės aktus būtina tinkamai vadovautis subsidiarumo ir proporcingumo principais; kadangi su miškotvarka susijusios detalės turi būti koreguojamos nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, laikantis principo „iš apačios į viršų“; kadangi siekiant geriau įgyvendinti Europos žaliojo kurso tikslus reikia toliau koordinuoti nacionalinę miškų politiką Europos lygmeniu, kad būtų atsižvelgta į svarbų miškų vaidmenį siekiant Europos klimato srities tikslų ir būtų galima tiksliau apskaičiuoti galimą išmetamųjų teršalų kiekio mažinimą ir miškų naudojimo ribas;
- C. kadangi strategijos įgyvendinimas valdant kompromisus, kuriant sinergiją ir ieškant tinkamos įvairių miškų funkcijų, įskaitant socialines ir ekonomines, aplinkos ir klimato funkcijas, pusiausvyros turėtų būti grindžiamas Europos žaliojo kurso principu, kaip kompleksiniu požiūriu siekiant spręsti klimato ir aplinkos problemas bei tinkamai užtikrinant gamtos ir biologinės įvairovės apsaugos galimybes taip, kad efektyviai išteklius naudojančioje, neutralaus anglies dioksido poveikio, visiškai žiedinėje ir

¹¹ atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999.

¹² 2016 m. Europos aplinkos agentūros ataskaita Nr. 5/2016 „Europos miškų ekosistemų būklė ir tendencijos“.

konkurencingoje ekonomikoje neviršijant planetos galimybių būtų skatinamas tvarus augimas ir darbo vietų kūrimas; kadangi ekosistema yra fizinė aplinka, sudaryta iš gyvų ir negyvų komponentų, kurie sąveikauja tarpusavyje; kadangi dėl šios sąveikos ekosistemos duoda labai daug naudos žmonėms ir ekonomikai ir ji vadinama ekosistemėmis paslaugomis; kadangi klimato kaita ir biologinės įvairovės bei susijusių ekosisteminių paslaugų nykimas kelia sistemine grėsmę visuomenei; kadangi miškai teikia įvairias ekosistemines paslaugas, pvz., medienos, ne medienos produktų ir maisto tiekimą, anglies dioksido sekvestraciją, prieglobstį biologinei įvairovei, švarų orą ir vandenį, naudą vietos klimatui ir apsaugą nuo gamtinių pavojų, pvz., lavinų, potvynių, sausros ir akmenų griūčių, taip pat turi rekreacinę, kultūrinę ir istorinę vertę; kadangi tvaria miškotvarka siekiama subalansuoto įvairių ekosisteminių paslaugų teikimą ir remti prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo pastangas;

- D. kadangi medienos produktai padeda švelninti klimato kaitą, nes kaupia anglies dioksidą ir pakeičia produktus, kurių anglies pėdsakas yra didelis, įskaitant statybines ir pakavimo medžiagas, tekstilę, chemines medžiagas ir kurą; kadangi medienos produktai yra atsinaujinantys ir dideliu mastu perdirbami, todėl jie turi didžiulį paramos žiedinei bioekonomikai potencialą; kadangi dėl to miškininkystės sektorius ir su mišku susijusios pramonės šakos tampa pagrindiniais žaliosios ekonomikos dalyviais;
- E. kadangi šiuo metu peržiūrimas Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinys ir tikslas suderinti klimato politiką su Paryžiaus susitarimu, Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva ir Reglamentu dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo¹³; kadangi Komisija pasiūlė reglamentą dėl produktų, pagamintų nenaikinant miškų; kadangi, atsižvelgiant į Europos daugiafunkčių miškų koncepciją, šios iniciatyvos turi derėti su aukšto lygio politiniais Žaliojo kurso, Bioekonomikos veiksmų plano, Žiedinės ekonomikos strategijos, Miškų strategijos, Biologinės įvairovės strategijos ir Ilgalaikės kaimo vietovių vizijos tikslais;
- F. kadangi miškų nuosavybė Europoje (dydis ir nuosavybės struktūra) skiriasi ir dėl to valdymo modeliai labai įvairūs; kadangi apie 60 proc. ES miškų priklauso 16 mln. privačių miškų savininkų¹⁴, kurių didelė dalis yra smulkūs savininkai¹⁵, o likę maždaug 40 proc. ES miškų yra įvairių formų viešoji nuosavybė; kadangi nedaug miškų savininkų valdo didelę dalį viso miškų ploto, o kai kuriems iš jų priklauso pagrindinės ES medienos perdirbimo įmonės; kadangi siekiant strategijos tikslų, įskaitant klimato ir kitų ekosisteminių paslaugų teikimą, bus labai svarbu prieš baudžiant įtraukti, remti bei

¹³ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, OL L 156, 2018 6 19, p. 1.

¹⁴ 2021 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatas „Naujoji 2030 m. ES miškų strategija“ (COM(2021)0572).

¹⁵ Visoje Europoje dauguma privačių valdų yra 10 ha ar mažiau – FOREST EUROPE, „Europos miškų būklė 2020 m.“, 2020; Vokietijoje 50 proc. privačių miškų valdų mažesnės nei 20 ha:

https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/bundeswaldinventur3.pdf?sessionid=972A5297B9463D98948E787D1AA78F19.live921?__blob=publicationFile&v=3; Prancūzijoje maždaug 2/3 privačių savininkų turi mažiau nei 1 ha: https://franceboisforet.fr/wp-content/uploads/2021/04/Brochure_chiffresClesForetPrivee_2021_PageApage_BD.pdf;

Suomijoje apie 45 proc. savininkų turi mažiau nei 10 ha: <https://www.luke.fi/en/statistics/ownership-of-forest-land>; Latvijoje 50 proc. savininkų turi mažiau nei 5 ha:

https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/MAF_parskats_Silava_privat_meza_apsaimn_monitorings.pdf.

skatinti šiuos savininkus taikant išsamią politiką ir teisės aktų sistemą, kuria užtikrinamas teisinis tikrumas ir kuri grindžiama jų nuosavybės teisių ir vadovavimo patirties pripažinimu, iš miškotvarkos gaunamų pajamų svarba ir konkrečiais iššūkiais; kadangi šiuo atžvilgiu svarbu užtikrinti, kad ši sistema būtų aiški, skaidri ir būtų išvengta pernelyg didelės administracinės naštos visiems subjektams;

- G. kadangi ES yra maždaug 5 proc. viso pasaulio miškų ploto ir miškai sudaro 43 proc. ES sausumos ploto, šiek tiek daugiau nei žemės ūkiui naudojama žemė, ir čia randama 80 proc. sausumos biologinės įvairovės¹⁶; kadangi Europos aplinkos agentūros ataskaitoje „The European environment – state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe“ („Europos aplinka: 2020 m. padėtis ir perspektyva. Žinios, būtinos siekiant tvarios Europos“)¹⁷ teigiama, kad Europoje labai smarkiai sumažėjo biologinė įvairovė; kadangi beveik 23 proc. Europos miškų yra „Natura 2000“ teritorijose, kai kuriose valstybėse narėse jų dalis viršija 50 proc.; kadangi beveik pusė „Natura 2000“ teritorijose esančių natūralių buveinių yra miškai;
- H. kadangi naujausi pagal Buveinių direktyvos 17 straipsnį surinkti duomenys rodo, jog tik 49 proc. miškų buveinių būklė yra gera¹⁸, 29,6 proc. buveinių būklė yra nežinoma ir 21,1 proc. buveinių yra prastos būklės ir jas reikia gerinti; kadangi siekiant nustatyti ir išnagrinėti svarbiausią informaciją aktualiausiais klausimais gali nepakakti remtis suvestiniais duomenimis, todėl būtina remtis konkretesniais rodikliais, rodančiais būklės ir spaudimo tendencijas, ir užtikrinti, kad trūkstami duomenys ateityje būtų prieinami; kadangi šie rodikliai nerodo bendro neigiamo ES miškų būklės vertinimo, tačiau atskleidžia tiek teigiamas, tiek neigiamas tendencijas¹⁹, o atsakas į jas turi būti skirtingas ir pritaikytas kiekvienam atvejui; kadangi miškai yra vis labiau pažeidžiami dėl klimato kaitos poveikio, visų pirma dėl vis dažnesnių miškų gaisrų; kadangi kiekybiškai įvertinti natūralių trikdžių poveikį miškų atsparumui ir produktyvumui dideliu mastu vis dar yra didelis iššūkis;
- I. kadangi geresnis supratimas apie galimus klimato sukeltus natūralius trikdžius Europos miškuose turėtų papildomai padėti rengiant miškotvarkos gaires ir prisitaikymo politiką, kurių tikslas būtų pašalinti šį pažeidžiamumą;
- J. kadangi skaidrių ir patikimų aukštos kokybės duomenų rinkimas ir tvarkymas, keitimasis žiniomis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, taip pat tinkamai finansuojami ir gerai koordinuojami moksliniai tyrimai yra labai svarbūs siekiant įveikti iššūkius ir suteikti galimybių, taip pat įgyvendinti įvairias miškų funkcijas, įskaitant įvairią naudą, kurią teikia miško pramonės šakų produktai, vis sudėtingesnėje aplinkoje; kadangi turimi ES lygmens duomenys apie miškus yra neišsamūs ir skiriasi jų kokybė, o tai trukdo ES ir valstybėms narėms koordinuoti miškotvarką ir išsaugojimą; kadangi visu

¹⁶ „Science for Environment Policy, European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation, Future Brief 25“, Vakarų Anglijos universiteto Bristolyje Mokslinės komunikacijos skyriaus informacija, 2021, <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

¹⁷ Europos aplinkos agentūra, „The European environment – state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe“ („Europos aplinka: 2020 m. padėtis ir perspektyva. Žinios, būtinos siekiant tvarios Europos“), 2020 m. gegužės 11 d., p. 83, <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>

¹⁸ 2021 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatas „Naujoji 2030 m. ES miškų strategija“ (COM(2021)0572).

¹⁹ Komisijos Jungtinio tyrimų centro ataskaita „Ekosistemų ir jų paslaugų planavimas ir vertinimas: ES ekosistemos vertinimas“, 2020; dėl būklės tendencijų taip pat žr. FOREST EUROPE, „Europos miškų būklė 2020 m.“, 2020.

pirma reikia geriau stebėti miškų ekosistemų būklę, taip pat miškininkystės priemonių poveikį biologinei įvairovei ir klimatui;

- K. kadangi tarptautiniu lygmeniu JT Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO) yra pagrindinis forumas, kuriame rengiamos tarptautiniu mastu sutartos miškų ir miškininkystės sritys apibrėžtys; kadangi FAO renka ir teikia duomenis apie miškus ir miškininkystę; kadangi Europos Komisija ir valstybės narės prisideda prie FAO darbo;
- L. kadangi įvairių miškų ekosisteminių paslaugų teikimas per miškininkystės sektorių ir su mišku susijusią pramonę yra svarbus pajamų ir užimtumo ramstis, ypač kaimo vietovėse, taip pat miesto vietovėse, naudojant tokias paslaugas galutinės grandies reikmėms; kadangi įgyvendinant strategiją turėtų būti skiriamas deramas dėmesys ne tik pajamų ir užimtumo raidai, bet ir užimtumo šiame sektoriuje patrauklumui kuriant kokybiškas darbo vietas, socialinę apsaugą, sveikatos ir saugos standartus, nuolatiniam partnerystės įgūdžių, įtraukiant suinteresuotuosius subjektus, plėtojimui ir adekvačioms mokymo galimybėms vadovams ir darbuotojams; kadangi 2000–2015 m. užimtumas Europos miškininkystės sektoriuje sumažėjo trečdaliu (visų pirma dėl padidėjusios medienos ir popieriaus pramonės mechanizacijos)²⁰; kadangi patobulinus miškininkystės mašinų projektavimą galima padidinti darbuotojų apsaugą ir sumažinti poveikį dirvožemiui ir vandeniui; kadangi medienos ruošos ir medienos pramonės sektoriai yra vieni pavojingiausių pramonės sektorių ir juose pasitaiko daug nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų ir ankstyvo išėjimo į pensiją atvejų;
- M. kadangi Europos miškų plotas ir biomasės kiekis didėja²¹, o tai skiriasi nuo nerimą keliančių miškų naikinimo visame pasaulyje tendencijų; kadangi ES gali atlikti svarbų vaidmenį sprendžiant pasaulinio miškų naikinimo problemą, kaip pabrėžiama Europos Komisijos pasiūlyme dėl reglamento dėl produktų, pagamintų nenaikinant miškų; kadangi Europos miškų strategija, kurioje pateikiama ekonomiškai perspektyvios tvarios miškotvarkos geriausios praktikos pavyzdžių, ne tik reguliuoja importą, bet ir galėtų padėti gerinti miškų valdymą visame pasaulyje;
- N. kadangi šiuo metu taikomos pasaulinės savanoriškos tvarios miškotvarkos sertifikavimo sistemos; kadangi sertifikavimo sistemos yra esminė priemonė siekiant įvykdyti ES medienos reglamento²² reikalavimus dėl išsamaus patikrinimo²³;
- O. kadangi tvarios miškotvarkos procesas Europoje turėtų užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp trijų tvarumo ramsčių – aplinkos apsaugos, socialinio vystymosi ir ekonominio vystymosi;
- P. kadangi kriterijai ir rodikliai, kuriais remiantis apibrėžiama tvari miškotvarka, paprastai naudojami ES, grindžiami visos Europos bendradarbiavimu FOREST EUROPE

²⁰ 2020 m. FOREST EUROPE ataskaita „Europos miškų būklė 2020 m.“.

²¹ Komisijos Jungtinio tyrimų centro ataskaita „Ekosistemų ir jų paslaugų planavimas ir vertinimas: ES ekosistemos vertinimas“, 2020; dėl būklės tendencijų taip pat žr. FOREST EUROPE, „Europos miškų būklė 2020 m.“, 2020.

²² 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos OL L 295, 2010 11 12, p. 23.

²³ Europos Komisijos Aplinkos generalinis direktoratas, „Study on certification and verification schemes in the forest sector and for wood-based products: report“, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2021, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/afa5e0df-fb19-11eb-b520-01aa75ed71a1/language-en>

procesu, prie kurio yra prisijungusios visos valstybės narės ir Europos Komisija; kadangi pagal šiuo metu vykdomą darbo programą FOREST EUROPE inicijavo pakartotinį tvarios miškotvarkos apibrėžties įvertinimą; kadangi FOREST EUROPE, remdamasi tvarios miškotvarkos kriterijais, renka ir teikia informaciją apie miškų ir miškininkystės būklę ir tendencijas; kadangi reikia užtikrinti, kad rodikliai ir ribinės vertės būtų pagrįsti įrodymais, ir šioje srityje glaudžiai bendradarbiauti su valstybėmis narėmis; kadangi nauji skaidrūs rodikliai ir ribos galėtų pagerinti šio sektoriaus tvarumą atsižvelgiant į jo svarbą aplinkos, ekonominių ir socialinių vertybių požiūriu; kadangi norint, kad tvarios miškotvarkos sistema taptų išsamesne ir naudingesne tikrinimo priemone, leidžiančia nustatyti ir palyginti skirtingus tvarkymo metodus, jų poveikį ir bendrą Europos miškų būklę ir išsaugojimą, ji turės būti aiškiai apibrėžta, visų pirma atsižvelgiant į kriterijus, rodiklius ir ribines vertes, susijusius su ekosistemos būkle, biologine įvairove ir klimato kaita; kadangi tvari miškotvarka turėtų būti derinamas su miškų daugialypio vaidmens skatinimu, siekiant užtikrinti, kad jis visiškai atitiktų miškų įvairovę ir kiekvieno regiono ypatumus;

- Q. kadangi agrarinė miškininkystė, apibrėžiama kaip žemės naudojimo sistemos, kuriose tame pačiame žemės vienetu auginami medžiai ir plėtojamas žemės ūkis, yra žemėtvarkos sistemų, kurios gali didinti bendrą produktyvumą, sukurti daugiau biomasės, palaikyti ir atkurti dirvožemį, kovoti su dykumėjimu ir teikti keletą vertingų ekosisteminių paslaugų, visuma; kadangi ES yra dvi pagrindinės agrarinės miškininkystės rūšys: miškinės gyvulininkystės agrarinė miškininkystė (gyvuliams ganyti arba gyvuliams šerti po medžiais užaugintais augalais) ir agrarinė miškininkystė derinant mišką ir ariamąją žemę (pasėliai auginami po medžiais, o tarp eilių palikta vietos pravažiuoti traktoriams); kadangi dauguma esamų ES agrarinės miškininkystės sistemų yra miškinės gyvulininkystės sistemos ir agrarinės miškininkystės plėtra gali duoti įvairios naudos, atsižvelgiant į ekologinį spaudimą;
- R. kadangi 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija siekiama „apibrėžti, kartografuoti, stebėti ir griežtai saugoti visus išlikusius ES pirmąsias miškus ir sengires“; kadangi miškų, įskaitant visus likusius ES neliestus miškus ir sengires, apsauga yra labai svarbi siekiant išsaugoti biologinę įvairovę ir švelninti klimato kaitą; kadangi 2021 m. Jungtinio tyrimų centro ataskaitoje²⁴ nurodyta, kad išlikę tik 4,9 mln. hektarų neliestų Europos miškų ir sengirių ir tai sudaro tik 3 proc. viso Sąjungos miškų ploto ir 1,2 proc. sausumos ploto; kadangi neliesti miškai ir sengirės atlieka pagrindinį vaidmenį išsaugant biologinę įvairovę; kadangi jų biologinė įvairovė dažnai yra labai didelė, palyginti su kitais to paties ekologinio regiono miškais, jie pasižymi rūšių gausa ir juose aptinkama ypatingos floros ir faunos; kadangi neliesti miškai ir sengirės taip pat teikia daug kitų ypatingos svarbos ekosisteminių paslaugų; kadangi siekiant užtikrinti tinkamą politikos kūrimą, įgyvendinimą ir stebėseną būtina pateikti su veikla susijusių neliestų miškų ir sengirių apibrėžtį;
- S. kadangi INTEGRATE tinklas yra įvairių Europos šalių atstovų platforma, kurią inicijavo keleto valstybių narių vyriausybės bei remia Komisijos Miškininkystės nuolatinis komitetas, kurios veiklai teikiamos mokslinės rekomendacijos ir kuri iki šiol buvo svarbus veiksnys nustatant gamtos išsaugojimo integravimo į tvarią miškotvarką

²⁴ Jungtinis tyrimų centras, „Neliestų miškų ir sengirių kartografavimas ir vertinimas Europoje“ (angl. „Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe“), 2021.

priemonės; kadangi platformos darbas atliko svarbų vaidmenį keičiantis patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais;

- T. kadangi pagal programą „Horizontas 2020“ finansuojamame projekte ALTERFOR svarstyta galimybė optimizuoti šiuo metu naudojamus miškotvarkos metodus ir pristatyti alternatyvūs miškotvarkos modeliai su kiekvienos alternatyvos galimybėmis ir iššūkiais;
 - U. kadangi pagal programą „Horizontas 2020“ finansuojamu projektu SINCERE plėtojama naujoviška politika ir nauji verslo modeliai, susiejant praktinės, mokslo ir politikos srities žinias ir patirtį visoje Europoje ir už jos ribų, siekiant išnagrinėti naujas priemones miškų ekosistemų paslaugoms gerinti taip, kad jos būtų naudingos miškų savininkams ir tenkintų plačius visuomenės poreikius;
 - V. kadangi karas Ukrainoje turės didelių pasekmių medienos importui, ypač beržo medienos importui, nes 80 proc. tokios medienos pasaulyje pagamina Rusija, ir Europos medienos apdirbimo sektoriui bei gaminių eksportui; kadangi Rusijai pradėtos taikytos teisėtos sankcijos privertė susimąstyti dėl ES priklausomybės nuo medienos importo iš Rusijos; kadangi ES patenkina apie 80 proc. medienos paklausos iš savo vidaus šaltinių, o importas iš Rusijos sudaro tik apie 2 proc. viso suvartojamo kiekio; kadangi Suomija ir Švedija yra pagrindinės ES neperdirbtos apvaliosios medienos importuotojos iš Rusijos ir joms turės poveikio prekybos draudimai²⁵;
 - W. kadangi neteisėta medienos ruoša, įskaitant medienos ruošą saugomose teritorijose, pvz., „Natura 2000“ teritorijose, yra nuolatinė ir neišspręsta problema daugelyje ES šalių;
 - X. kadangi miškai yra labai svarbūs žmonių fizinei ir psichinei sveikatai ir gerovei, skatina perėjimą prie ekonomikos be iškastinio kuro ir atlieka svarbų vaidmenį vietos bendruomenių gyvenime, ypač kaimo vietovėse, kuriose jie svariai prisideda prie vietos pragyvenimo šaltinių;
1. palankiai vertina naują ES miškų strategiją ir užmojų didinti subalansuotą daugiafunkčių miškų indėlį siekiant žaliojo kuro tikslų ir numatyto 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos, ypač tikslo sukurti tvarų žaliąjį augimą ir žaliąsias darbo vietas, ir ne vėliau kaip 2050 m. sukurti anglies dioksido neišskiriančią, aplinkos atžvilgiu tvarią ir visiškai žiedinę ekonomiką, neviršijant planetos galimybių ir laikantis neutralaus poveikio klimatui; pabrėžia tvirtos moksliskai pagrįstos strategijos, kurioje integruotai ir subalansuotai atsižvelgiama į aplinkos, socialinius ir ekonominius tvarumo aspektus, svarbą, atsižvelgiant į tai, kad miškai ne tik padeda siekti klimato ir biologinės įvairovės tikslų, be kita ko, apsaugodami dirvožemį ir vandenį, bet ir teikia ekonominę ir socialinę naudą bei įvairias paslaugas – nuo pragyvenimo šaltinių iki poilsio;
 2. apgailestauja, kad naujoji ES miškų strategija nebuvo tinkamai parengta kartu su Europos Parlamentu, valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais ir kad nebuvo tinkamai atsižvelgta į teisėkūros institucijų pozicijas; pabrėžia, kad svarbu stiprinti bendradarbiavimą įgyvendinant naująją 2030 m. ES miškų strategiją;

²⁵ <https://www.wur.nl/en/research-results/research-institutes/environmental-research/show-wenr/does-the-eu-depend-on-russia-for-its-wood.htm>

3. pripažįsta, kad, atsižvelgiant į tvarią miškotvarką ir siekiant didinti miškų ekosistemų kokybę ir įvairovę, sveikų ir atsparių miškų išlaikymas, apsauga, stiprinimas, atkūrimas ir tvarus naudojimas yra pagrindiniai ES miškų strategijos ir visų miškininkystės bei su mišku susijusios vertės grandinės dalyvių tikslai, naudojant medieną kaip universalią atsinaujinančiąją žaliavą siekiant kuo didesnio savarankiško apsirūpinimo ES; be to, pažymi, kad šie tikslai atitinka visuomenės lūkesčius ir poreikius bei pagrindinius ES žmonių prioritetus; pabrėžia, kad gamtiškoji miškininkystė ir tvari miškotvarka gali duoti panašios arba didesnės ekonominės naudos, sykiu išsaugodamos ir skatindamos ekosistemų vientisumą ir atsparumą bei didindamos miškų, kaip anglies dioksido absorbentų, biologinės įvairovės prieglobsčio ir biologinės įvairovės atkūrimo, potencialą;
4. pripažįsta, kad miškai, jų biologinė įvairovė ir unikalios ekosistemos atlieka labai svarbų vaidmenį gerinant aplinkos būklę, švelninant klimato kaitą, užtikrinant oro, vandens ir dirvožemio švaros stabilumą ir derlingumą, kartu daugeliui rūšių suteikiant įvairias buveines ir mikrobuveines, taip tausojant turtingą biologinę įvairovę; pabrėžia esminį miškų vaidmenį žmonių sveikatai ir gerovei, įskaitant miestų ir priemiesčių miškingas vietas, kurios yra prieinamos tiems, kuriems labiausiai trūksta kontakto su gamta, taip pat teikiant švietimo ir turizmo paslaugas; pabrėžia būtinybę propaguoti koncepciją „Viena sveikata“, pagal kurią pripažįstamas esminis žmonių sveikatos, gyvūnų sveikatos ir sveikos gamtos ryšys; pabrėžia, kad patikimas „Natura 2000“ teritorijų tvarkymas yra būtinas siekiant išlaikyti ir didinti Europos biologinę įvairovę, ekosistemas ir jų teikiamas paslaugas;
5. pabrėžia esminį miškų ekosistemų vaidmenį švelninant klimato kaitą ir prisitaikant prie jos, taip pat prisidedant prie ES tikslo ne vėliau kaip 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui; pripažįsta, kad dėl klimato kaitos kai kuriose vietovėse kinta miškų augimo pajėgumai, didėja sausrų, potvynių ir gaisrų dažnumas ir stiprumas, taip pat ji skatina naujų miškams poveikį darančių parazitų ir ligų plitimą; pažymi, kad nepaliesių ekosistemų pajėgumai įveikti aplinkos veiksnių spaudimą, įskaitant klimato kaitą, yra didesni nei nualintų ekosistemų, nes jos turi neatsiejamų savybių, dėl kurių gali geriau prisitaikyti; pabrėžia, kad klimato kaita ateinančiais metais turės dar didesnę neigiamą poveikį Europos miškams ir kad tai ypač paveiks teritorijas, kuriose yra vienos rūšies ir vienodo amžiaus medžių miškų; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia stiprinti Europos miškų atsparumą, visų pirma didinant jų struktūrinę, funkcinę ir sudėties įvairovę; primygtinai tvirtina, kad struktūriniu požiūriu turtingi mišrūs miškai, pasižymintys didele ekologine įvairove, yra atsparesni ir gali geriau prisitaikyti; atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikromis sąlygomis tvirtuose mišriuose miškuose natūraliai gali vyrauti ribotas rūšių skaičius; pabrėžia, kad miško žemė ir atitinkami jos anglies kaupikliai – gyvi medžiai ir negyva mediena – yra labai svarbus veiksnys siekiant apriboti visuotinį atšilimą, prisidėti prie ES poveikio klimatui neutralumo tikslų ir didinti biologinę įvairovę; mano, kad biologiškai įvairių miškų skatinimas yra veiksmingiausia apsaugos nuo klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo priemonė;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad, nepaisant pastarųjų metų sulėtėjimo, ES nuolat didėja miškų danga ir apimtis²⁶, o tai skiriasi nuo miškų naikinimo visame pasaulyje tendencijų²⁷;

²⁶ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_21/SR_Forestry_lt.pdf

²⁷ FOREST EUROPE, „Europos miškų būklė 2020 m.“, 2020.

pripažįsta visų su mišku susijusios vertės grandinės subjektų pastangas, kuriomis buvo prisidėta prie šios raidos; yra susirūpinęs dėl didėjančio spaudimo ES miškams ir jų buveinėms, kurį daugiausia lemia klimato kaita, ir pabrėžia, kad reikia skubiai apsaugoti ir didinti miškų ir ekosistemų atsparumą, be kita ko, imantis priemonių, kuriomis didinamas gebėjimas prisitaikyti prie klimato kaitos, ir, kai įmanoma, mažinti neigiamą poveikį, kartu atsižvelgiant į miško ypatumus; susirūpinęs pažymi, kad atrodo, jog Europos miškų pažeidžiamumas dėl invazinių kenkėjų ir patogenų padidėjo ir kad vykstantys protrūčiai kelia grėsmę anglies dioksido sekvestracijai²⁸, biologinei įvairovei ir medienos kokybei;

7. ragina valstybes nares užtikrinti, kad pagal jų teisės aktus miškai būtų kuo labiau apsaugoti nuo taršos ir žalos; ypač atkreipia dėmesį į apsaugą nuo užterštumo, pvz., švininiais šaudmenimis ar pesticidais, pernelyg didelio dirvožemio suspaudimo dėl netinkamo mašinų naudojimo ir apsaugą nuo kenksmingo medžiojamųjų paukščių ir žvėrių vykdomo atžalų skabymo arba žalos, kurią daro per didelę skeltakanopių žvėrių populiacija;
8. atkreipia dėmesį į valstybių narių miškininkystės sektorių specifiką ir įvairovę, taip pat pabrėžia, kad ES miškams būdingos įvairios gamtinės sąlygos (pvz., biogeografija, struktūra, dydis, biologinė įvairovė), taip pat nuosavybės modeliai, valdymo formos, iššūkiai ir galimybės ir kad dauguma jų susiformavo per šimtmečius, sąlytyje su žmogumi, vykdamt veiklą miškuose ir juos tvarkant ir todėl tai yra kultūros paveldo forma; primena, kad pirmykščiai miškai ir sengirės yra plotai, išsivystę beveik be žmogaus įsikišimo ir tvarkymo; pabrėžia, kad siekiant užtikrinti, kad strategiją būtų galima įgyvendinti visų rūšių miškuose ir įvairiomis situacijomis, kai kuriais atvejais reikia pritaikyti miškotvarkos ir ekosisteminių paslaugų teikimo metodus;
9. pripažįsta, kad miškotvarka yra susijusi su konkrečia vietoje ir kad dėl skirtingų miško sąlygų ir miško tipų gali reikėti taikyti skirtingus tvarkymo metodus, grindžiamus skirtingais ekologiniais poreikiais ir miško žemės savybėmis, ir atsižvelgti į miškų sektoriaus darbuotojų, savininkų ir kitų susijusių subjektų teises ir interesus;
10. atkreipia dėmesį į ligšiolinį miškų savininkų ir su mišku susijusios vertės grandinės subjektų indėlį siekiant iki 2050 m. sukurti tvarią ir neutralaus poveikio klimatui ekonomiką, taip pat į kartų bei istorinių žinių ir patirties vertę miškininkystės ir tvarios miškotvarkos srityje;
11. pripažįsta, kad miškų būklės vertinimas yra sudėtinga užduotis, taip pat tai, kad duomenų prieinamumas, įvairovė ir kokybė dažniausiai nėra vienodi, todėl pabrėžia, kad, siekiant pagerinti miškų būklės duomenų rinkimą ir prirėikus derinimą, reikia visais lygmenimis vykdyti nuolatinį politikos ir mokslo dialogą ir didinti finansavimą, pradedant konsultacijomis su valstybėmis narėmis, ypač su miškų valdytojais ir savininkais; pabrėžia, kad taip pat reikia atsižvelgti į finansines priemones ir žmoniškuosius išteklius, visų pirma siekiant ankstyvame etape nustatyti efektyvų miško išteklių naudojimą ir naudojimo apribojimus;

²⁸ „Science for Environment Policy, European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation, Future Brief 25“, Vakarų Anglijos universiteto Bristolyje Mokslinės komunikacijos skyriaus informacija, 2021, <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

12. pabrėžia, kad, nors daug dėmesio skiriama ES miškams, tačiau strategija ir jos įgyvendinimas turi būti suderinti su darbu, kurį visos Europos lygmeniu atlieka FOREST EUROPE ir kitos tarptautinės organizacijos, pvz., FAO, ir turi būti atsižvelgiama į ekspertų grupių nuomones ir valstybių narių lygmeniu vykdomą darbą; pabrėžia, kad strategija ir jos įgyvendinimas turėtų padėti išvengti darbo dubliavimo ir administracinės naštos didinimo; taip pat mano, kad atsižvelgiant į tvirtą ES įsipareigojimą saugoti biologinę įvairovę ir anglies dioksido absorbentus bei skatinti tvarią išteklių gavybą, gamybą ir naudojimą visame pasaulyje, kaip pabrėžiama Komisijos pasiūlyme dėl reglamento dėl produktų, pagamintų nenaikinant miškų, strategija turėtų būti įgyvendinama taip, kad taptų geriausios praktikos pavyzdžiu, pripažįstant pradinės padėties įvairovę ir skatinant panašų požiūrį kituose regionuose;
13. pabrėžia, kad siekiant įgyvendinti įvairius strategijos tikslus, jos įgyvendinimas turi atitikti paskirtį regionų ir vietos lygmenimis, atsižvelgiant į jos galimą socialinį ir ekonominį poveikį, be kita ko, pritaikant jos vykdymą prie vietos sąlygų ir patirties bei tradicinių žinių ir naudojimo būdų, atsižvelgiant į dabartines mokslines žinias ir suteikiant suinteresuotiesiems subjektams reikiamų įgūdžių; pažymi, kad ji turi būti grindžiama visišku nuosavybės teisių pripažinimu, ekonominiu, aplinkos ir socialiniu požiūriu gyvybingu miškininkystės sektoriumi ir principu „teršėjas moka“ kaip pagrindiniais įvairių miškininkystės paslaugų teikimo ir atsparumo didinimo elementais;
14. ragina Europos Komisiją pateikti išsamų strategijos poveikio vertinimą siekiant nustatyti poveikį rinkos sąlygoms, kaimo vietovėms ir įvairiems finansavimo poreikiams, be kita ko, moksliniams tyrimams ir inovacijoms, įgūdžių ugdymui, infrastruktūrai, klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymui prie jos bei biologinės įvairovės didinimui;

Suderinto daugiavfunkciškumo skatinimas

15. pripažįsta svarbų miškų ir visos su mišku susijusios vertės grandinės vaidmenį saugant klimatą ir biologinę įvairovę ir švelninant klimato kaitą, kad būtų prisidėta prie tvarios ir neutralaus poveikio klimatui ekonomikos sukūrimo ne vėliau kaip iki 2050 m.; pabrėžia, kad daugiavfunkcinis miškų vaidmuo apima įvairias ekosistemines paslaugas ir socialines bei ekonomines funkcijas, pvz., biologinės įvairovės ir dirvožemio išsaugojimą ir didinimą, klimato kaitos švelninimą, anglies iš atmosferos sekvestraciją ir saugojimą, dirvožemio degradacijos prevenciją, atsinaujinančiųjų ir gamtinių žaliavų bei medicininių, valgomųjų ir kulinariųjų produktų tiekimą, taip pat ne gavybos ekonominę veiklą, įskaitant tvarų ekologinį turizmą, kurie skatina darbo vietų kūrimą ir ekonomikos augimą kaimo ir miesto vietovėse, padeda kovoti su gyventojų skaičiaus mažėjimu kaimo vietovėse, prisideda prie švaraus vandens ir oro tiekimo, apsaugos nuo gamtinių pavojų ir duoda rekreacinę, sveikatos, estetinę ir kultūrinę naudą; pabrėžia, kad įgyvendinant strategiją turi būti užtikrinta visų paslaugų teikimo pusiausvyra bei išlaikytas ir stiprinamas konkurencingumas bei inovacijos; pabrėžia, kad sėkmingam paslaugų teikimui reikalingas tvarus aktyvus valdymas;
16. mano, kad pagrindinis įvairių miško funkcijų pusiausvyros ir tikslų bei priemonių, skirtų visoms ekosistemų funkcijoms užtikrinti, nustatymo principas turėtų būti siekis kuo labiau padidinti sinergiją ir kuo labiau sumažinti įrodymais pagrįsta informacija grindžiamus kompromisus;

17. pabrėžia, kad miškai prisideda prie klimato kaitos švelninimo dėl anglies dioksido sekvestracijos, anglies dioksido saugojimo ir tvariai pakeičiant iškastinį kurą ir jo produktus, medžiagas ir energijos šaltinius bei kitus didelio poveikio aplinkai ir didelio anglies pėdsako produktus mediena ir jos produktais; pabrėžia, kad mediena yra vienintelis svarbus gamtos atsinaujinantis išteklius, galintis pakeisti kai kurias energijai imlias medžiagas, pvz., cementą ir plastiką, ir ateityje jos paklausa bus didesnė; pažymi, kad strategijoje ypatingas dėmesys skiriamas saugojimui statybos sektoriuje, ir mano, kad ją įgyvendinant turėtų būti aiškiai remiamas platesnis įvairių medienos pakaitalų naudojimas, neatsižvelgiant į produktų eksploatavimo trukmę ir remiantis moksliskai pagrįstais ir patikimais gyvavimo ciklo vertinimais, laikantis ES aplinkos apsaugos ir bioekonomikos ir pramonės strategijos tikslų ir siekiant išnaudoti visą su mišku susijusių produktų potencialą stiprinant žiedinę ekonomiką, kovojant su klimato kaita ir kuriant nuo iškastinio kuro nepriklausomą ekonomiką; pabrėžia mokslinių tyrimų, kuriais siekiama pakeisti iškastines medžiagas ir iškastinį kurą, vaidmenį; pabrėžia, kad reikia apskritai mažinti ES vartojimą, ir palankiai vertina tai, kad buvo parengta metodika, skirta kiekybiškai įvertinti medienos statinių teikiamą naudą klimatui;
18. pabrėžia, kad nereikėtų pamiršti didelės sveiko ir derlingo miško dirvožemio svarbos, nes jis būtinas siekiant išlaikyti gyvybę, didinti miškų našumą²⁹, saugoti anglies dioksidą ir apsaugoti gyvybiškai svarbų požeminį grybų tinklą, kuris leidžia medžiams dalytis tokiais ištekliais kaip maistinės medžiagos, vanduo ar gynybiniai signalai, užtikrinti didesnę atsparumą kenkėjams ir ligoms ar net sausroms ir ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams^{30 31 32}, kurių intensyvumas ar dažnumas dėl klimato kaitos gali išaugti;
19. pabrėžia, kad optimalus medienos produktų indėlis švelninant klimato kaitos padarinius ir įgyvendinant žiedinę ekonomiką bus užtikrintas tik tuo atveju, jei jie naudojami veiksmingiausiu ir tvariausiu būdu; mano, kad medienos gavyba turi būti apribota nustatant tvarumo ribas ir kad pakopinio naudojimo principų rekomendacija³³ yra geras efektyvaus naudojimo būdas, tačiau jis neturi būti statiškas, todėl turi būti reguliariai koreguojamas, kad atspindėtų novatoriškus naudojimo būdus, pavyzdžiui, statybos, tekstilės, biochemijos, medicinos ir baterijų medžiagų srityse; pabrėžia, kad medienos ištekliams turi būti naudojami kuo veiksmingiau, priimant ekonominius ir veiklos sprendimus atsižvelgiant į nacionalinius ypatumus, ir pabrėžia, kad gerai veikianti ir neiškraipyta rinka gali paskatinti veiksmingą ir tausų medienos išteklių naudojimą kartu taikant tinkamas priemones aplinkos apsaugai užtikrinti;
20. pabrėžia patikimo ir tvaraus medienos, medienos produktų ir miško biomasės tiekimo svarbą siekiant ES tvarumo tikslų, įskaitant anglies dioksido poveikio neutralumo 2050 m. tikslą ir žaliajame kurse numatytus žaliojo ekonomikos augimo ir darbo vietų

²⁹ 2021 m. lapkričio 17 d. Komisijos komunikatas „ES 2030 m. dirvožemio strategija. Naudojimas geros būklės dirvožemio teikiama nauda žmonėms, maistui, gamtai ir klimatui“ (COM(2021)0699).

³⁰ Pickles, B. J. ir Simard, S. W., „Mycorrhizal Networks and Forest Resilience to Drought“, „Mycorrhizal Mediation of Soil – Fertility, Structure and Carbon Storage“, Elsevier, Amsterdamas, 2017, p. 319–339.

³¹ Gorzelak, M. A. ir kt., „Inter-plant communication through mycorrhizal networks mediates complex adaptive behaviour in plant communities“, „AoB Plants“, 2015.

³² Usman, M. ir kt., „Mycorrhizal Symbiosis for better Adaptation of Trees to Abiotic Stress Custed by Climate Change in Temperate and bore Forests“, „Frontiers in Forests and Global Change“, 2021.

³³ Europos Komisijos Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas, „Guidance on cascading use of biomass with selected good practice examples on woody biomass“, Leidinių biuras, 2019.

kūrimo tikslus; pažymi, kad tikimasi, jog paklausa toliau augs³⁴ ir kad siekiant ją patenkinti reikėtų skatinti vietoje ir tvariai pagamintos medienos naudojimą; mano, kad didelė ES miškininkystės sektoriaus dalis teikia itin tvariai išgaunamas žaliavas; ragina Komisiją apsvarstyti nuotėkio poveikį bei iškastinių ir neatsinaujinančių medžiagų pakeitimo poveikį ir poveikį miškininkystės sektoriaus ir su mišku susijusių pramonės šakų konkurencingumui, taip pat stebėti, kokį poveikį medienos prieinamumui turi priemonių pagal šią strategiją įgyvendinimas;

21. atkreipia dėmesį, kad didėjanti medienos žaliavos paklausa, atsižvelgiant ir į politines krizes, pavyzdžiui, karą Ukrainoje, pirmiausia kelia didelius iššūkius medienai kaip energijos šaltiniui ir miškams ir reikalauja nuolat stebėti vietos miškų išteklius, kad būtų galima įvertinti galimą trūkumą; ragina Komisiją ir valstybes nares įvertinti priklausomybę nuo medienos importo iš Rusijos, atsižvelgiant į teisėtas sankcijas po Rusijos invazijos į Ukrainą, ir prireikus parengti tvarias strategijas, kaip sušvelninti sutrikimus, kartu ES lygmeniu vengiant maisto gamybai tinkamos žemės ūkio paskirties žemės keitimo; pabrėžia didžiulę ES tiekimo saugumo ir nuosavų žaliavų gamybos svarbą platesniame žaliojo kurso tikslų kontekste; pabrėžia, kad tam tikromis aplinkybėmis miškų apleidimas gali nulemti darbo vietų kaimo vietovėse praradimą ir didesnę priklausomybę nuo miško produktų importo iš pasaulio dalių, kuriose miškotvarka yra mažiau tvari;
22. primena, kad miškininkystės sektoriuje dirba 2,1 mln. darbuotojų, o išplėstinė su miškais susijusi vertės grandinė žaliojoje ekonomikoje apima 4 mln. darbo vietų, neskaitant mažmeninės prekybos veiklos ir su mediena nesusijusios veiklos, pvz., su miškais susijusios laisvalaikio veiklos ir mokslinės veiklos miškų srityje; pažymi, kad 2000–2015 m. užimtumas miškininkystės sektoriuje sumažėjo 33 proc. daugiausia dėl mechanizacijos tuo metu, kai medienos gavyba irgi didėjo; pabrėžia svarbų miškų vaidmenį kuriant žaliąsias darbo vietas kaimo ir kalnuotose vietovėse; pažymi, kad miško produktai ne iš medienos, pvz., įvairūs gamtiniai maisto produktai, vaistai ir pagrindinių medžiagų paklausos sprendimai, atlieka svarbų vaidmenį kaip pajamų, kurių vertė 2015 m. siekė apie 4 mlrd. EUR³⁵, šaltinis ir yra giliai įsišakniję regioninėse tradicijose; ragina Komisiją ir valstybes nares įvertinti, kokią ekonominę naudą teikia artimesnė gamtai politika, įskaitant tiesioginį ir netiesioginį užimtumą;
23. ragina Komisiją ir valstybes nares stebėti ir įvertinti miškų funkcijų pusiausvyros pokyčių poveikį bendrai užimtumo padėčiai ir vietos medienos sektoriaus pelningumui, ypač kaimo ir kalnuotose vietovėse ir galutinėse medienos perdirbimo pramonės grandyse, ir pabrėžia, kad, svarstant valdymo praktikos pokyčius, reikia išlaikyti arba padidinti užimtumo patrauklumą šiame sektoriuje ir darbo saugą;
24. pripažįsta, kad miško atsodinimas ir įveisimas teikia tam tikrą papildomą naudą, pvz., vandens filtravimas, didesnis vandens prieinamumas, sausrų mažinimas, apsauga nuo potvynių, nuosėdų nesusidarymas, laukinės gyvūnijos ir augalijos buveinės, dirvožemio faunos gausėjimas, didesnis dirvožemio derlingumas ir oro filtravimas; palankiai vertina

³⁴ Hetemäki, L., Palahí, M. ir Nasi, R., „Seeing the wood in the forests. Knowledge to Action 1“, Europos miškų institutas, 2020; taip pat žr. Pasaulio laukinės gamtos fondo Gyvųjų miškų ataskaitos 5 skyrių, https://wwf.panda.org/discover/our_focus/forests_practice/forest_publications_news_and_reports/living_forests_report/

³⁵ FOREST EUROPE teritorijoje; žr. FOREST EUROPE ataskaitą „Europos miškų būklė 2020 m.“, 2020.

miško atsodinimo ir įveisimo veiksmų planą, pagal kurį iki 2030 m. ES būtų pasodinta bent 3 mlrd. papildomų medžių; pabrėžia, kad tokios iniciatyvos turėtų būti įgyvendinamos laikantis aiškių ekologinių principų ir visiškai suderinamos su biologinės įvairovės tikslu, pirmenybę teikiant miškų ekosistemų atkūrimui; primena, kad medžių sodinimas priklauso nuo vietos suinteresuotųjų subjektų paramos ir regioninio planavimo; ragina Komisiją ir valstybes nares ypatingą dėmesį skirti tinkamų medžių sodinimui vietovėse, kuriose nualinta žemė ir kurios kenčia nuo dykumėjimo, ir pakartoja, kad svarbu apsaugoti neliestus miškus ir sengires; atkreipia dėmesį į tai, kad miškų ploto didinimas gali veiksmingai prisidėti prie kovos su klimato kaita ir natūralaus nualintų miškų sistemų atkūrimo, dėl kurio vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu būtų skatinamas ekonominis ir socialinis vystymasis ir naujų darbo vietų kūrimas; ragina Komisiją į papildomumo principus įtraukti medžius, pasodintus pagal naujosios bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) ekologines schemas ir aplinkos, klimato ir kitus valdymo įsipareigojimus, taip pat medžius, pasodintus pagal Nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes tiek naujoji BŽŪP, tiek Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė bus įgyvendintos po to, kai bus priimta 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija; pabrėžia, kad žemė yra baigtinis išteklius, todėl pirmenybė turėtų būti teikiama medžių sodinimui esamuose miškuose, nederlingoje žemėje ir miestų teritorijose, o ne derlingos žemės ūkio paskirties keitimui, ypač esant naujoms geopolitinėms aplinkybėmis, reikia vengti žemės ūkio paskirties žemės, taip pat ganyklų ir natūralių pievų paskirties keitimo, nes dėl to dirvožemio organinė anglis reikšmingai nesikeičia³⁶; atkreipia dėmesį į galimybę šioje teritorijoje plėtoti miesto miškus; tačiau primena, kad miško atsodinimas ir įveisimas taip pat gali būti susijęs su kompromisais biologinės įvairovės atžvilgiu, pvz., biologiškai įvairiose pievose;

Miško apsauga, atkūrimas, atsodinimas, įveisimas ir tvarus tvarkymas

25. pripažįsta daugialypį miškų vaidmenį ir sveikų, ekologiškai atsparių miškų ekosistemų, kurios visuomenei teikia daugybę paslaugų, svarbą, pvz., biologinės įvairovės išsaugojimą ir atsinaujinančiųjų žaliavų tiekimą, ir tai padeda kurti darbo vietas ir skatinti ekonomikos augimą kaimo vietovėse; pabrėžia, kad biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo stiprinimo politika padės kovoti su klimato kaita; ragina užtikrinti tvarią miškotvarką įgyvendinant klimato tikslus, nes tai labai svarbu siekiant sumažinti miškų naikinimą ir alinimą, ir primygtinai reikalauja, kad biologinės įvairovės išsaugojimas ir buveinių apsauga bei išlaikymas būtų įtraukti į tvarią miškotvarką;
26. pabrėžia, jog svarbu, kad ES skatintų miškų ekosistemų apsaugą, išsaugojimą ir atkūrimą, atsižvelgdama į būsimą ES gamtos atkūrimo teisės aktą ir didindama jų atsparumą, kartu remdama ekonomiškai perspektyvaus ir gyvybingo miškų sektoriaus ir vietos bendruomenių plėtrą; ragina parengti ilgalaikę Europos miškų apsaugos ir atkūrimo viziją;
27. atkreipia dėmesį į Komisijos pranešimą apie papildomų neprivalomų tvarios miškotvarkos rodiklių ir ribinių verčių nustatymą, kuriuos valstybės narės ir toliau savanoriškai įgyvendina nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis; mano, kad šie rodikliai ir ribinės vertės turėtų padėti geriau suprasti, ar miškas tvarkomas tvariai miško

³⁶ 2021 m. liepos 16 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Įsipareigojimo iki 2030 m. pasodinti 3 mlrd. medžių“ (SWD(2021)0651).

lygmeniu arba bent jau kraštovaizdžio lygmeniu, ir nustatyti, kurios atkūrimo pastangos buvo sėkmingos; ragina Komisiją parengti įrodymais pagrįstus rodiklius ir ribines vertes, kurie papildytų tvarios miškotvarkos sistemą, visų pirma kiek tai susiję su aiškių kriterijų, susijusių su ekosistemos sveikata, biologine įvairove ir klimato kaita, rengimu, siekiant, kad jie taptų veiksminga ES miškų tvarumo gerinimo priemone ir užtikrintų, kad miškotvarka padėtų siekti ES klimato ir biologinės įvairovės tikslų; mano, kad šie papildomi rodikliai ir ribinės vertės yra esminė priemonė siekiant apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir švelninti klimato kaitą bei prisitaikyti prie jos miškų sektoriuje; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl tvarios miškotvarkos apibrėžties susitarta vykdant visos Europos procesą FOREST EUROPE ir ji buvo įtraukta į valstybių narių nacionalinės teisės aktus ir savanoriškas sistemas, pvz., miškų sertifikavimą; todėl pabrėžia, kad reikia užtikrinti Komisijos, FOREST EUROPE ir FAO darbo nuoseklumą ir vengti bet kokio pastangų dubliavimo ar neproporcingo administracinės naštos padidėjimo, taip pat bendradarbiauti su nacionalinėmis ir regioninėmis kompetentingomis institucijomis, viešaisiais ir privačiais miškų valdytojais ir miškų savininkais bei kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais siekiant užtikrinti, kad rodikliai ir ribinės vertės būtų tinkami taikyti vietos ir regionų lygmeniu konkrečiomis biogeografinėmis sąlygomis; atkreipia dėmesį į tai, kad FOREST EUROPE pradėjo svarstyti tvarios miškotvarkos apibrėžtį ir jos priemones; ragina valstybes nares toliau dėti pastangas siekiant tinkamai įgyvendinti nacionalines strategijas ir teisės aktus, susijusius su tvaria miškotvarka, ir pritaikyti juos prie nacionalinių, regioninių ir vietos aplinkybių; ragina valstybes nares tinkamai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti su miškais susijusius ES teisės aktus ir privalomus tikslus ir ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti Paukščių ir Buveinių direktyvų, įskaitant „Natura 2000“, įgyvendinimą ir vykdymą;

28. pabrėžia, kad dėl klimato kaitos miškus vis dažniau puola kenkėjai, ligos ir parazitai, ištinka gaivalinės nelaimės, kinta vandens pusiausvyra, kyla vidutinė temperatūra ir veikia kiti trikdžiai ir kad būtina skubiai didinti miškų ekosistemų prisitaikymą ir atsparumą pasitelkiant tvarų aktyvų tvarkymą; atkreipia dėmesį į šių trikdžių ekonominį poveikį visam miškininkystės sektoriui; pažymi, kad didesnis tvarių novatoriškų technologijų ir tvarios miškotvarkos taikymas miško atkūrimo, įveisimo ir atsodinimo srityse gali padėti pagerinti atsparumą ir didinti biologinę įvairovę; ragina Komisiją rinkti ir valstybėse narėse skleisti žinias apie tai, kaip pritaikyti miškus prie esamos ir numatomos klimato kaitos, laikantis naujosios ES prisitaikymo strategijos ir biologinės įvairovės strategijos; pažymi, kad tvarią miškotvarką, kaip dinamišką sąvoką, sudaro įvairiausi veiksmai ir prisitaikymo praktika ir kad dauguma šių veiksmų gali atlikti svarbų vaidmenį švelninant klimato kaitą išnaudojant miškų potencialą, taip pat siūlant priemones, kuriomis siekiama siūlyti geriau pritaikytų europinių rūšių ir geresnes kilmės vietas, stiprinti miškų indėlį į vandens ciklą, atlikti sanitarinius kirtimus kenkėjams, patogenams ir invazinėms rūšims sulaikyti, imtis miškų gaisrų prevencijos ir išsaugoti apsaugines funkcijas, kartu pabrėžiant daugialypę miškų prigimtį; pabrėžia, kad siekiant turėti daugiau, atsparesnės ir įvairesnės miško žemės reikia prieigos prie genetinių išteklių; pabrėžia, kad svarbu remti nacionalinius sėjinukų genų fondus, kad vietos ir regionų miškų atsodinimo ir įveisimo iniciatyvos būtų aprūpintos pakankamu vietinių medžių rūšių skaičiumi; atkreipia dėmesį į natūralaus atsikūrimo svarbą miškų ateičiai, nes tai lemia netrikdomą šaknų vystymąsi, didesnę medžių gyvybingumą ir stabilumą bei mažas sodinimo išlaidas, kartu pažymėdamas, kad natūralus atsikūrimas ne visada įmanomas dėl specifinių miško sąlygų; pabrėžia, kad dėl įvairių ES miškų ir klimato sąlygų reikalinga diferencijuotos tvarios miškotvarkos praktika, kuri turėtų būti

plėtojama nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis, remiantis tvirtu bendru pagrindu;

29. labai susirūpinęs pažymi, kad dideli ir vis intensyvesni gaisrai yra didėjantis iššūkis visoje Europos Sąjungoje, ir ypač atkreipia dėmesį į precedento neturintį 2021 m. gaisrų sezoną ES, per kurį buvo sunaikinta apie 0,5 mln. ha miškų, visų pirma Europos regionuose, kuriuose vidutinė temperatūra pakilo labiausiai, kaip antai Viduržemio jūros regione; pabrėžia, kad pasaulio mastu didėja didelių gaisrų dažnumas ir intensyvumas; primena, kad įvairus kraštovaizdis su įvairiais miškais yra didesnė apsauga arba natūralus barjeras nuo didelio masto ir nekontroliuojamų miškų gaisrų; pabrėžia, kad įvairių miškų atkūrimas padėtų užtikrinti gaisrų prevenciją ir valdymą; pabrėžia, kad siekiant kovoti su klimato kaitos poveikiu miškuose reikia skirti daugiau išteklių ir plėtoti mokslu grindžiamą gaisrų valdymą ir gebėjimų stiprinimą teikiant konsultavimo paslaugas; ragina Komisiją ir valstybes nares labiau skatinti integruoto gaisrų valdymo koncepciją ir ja naudotis, taip pat pažymi, kad tam gali prireikti geresnių reguliavimo pajėgumų valstybėse narėse, viešųjų paslaugų stiprinimo ir specialios paramos bei glaudesnio bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas srityse; pabrėžia, kad svarbu toliau plėtoti ir visapusiškai panaudoti ES civilinės saugos mechanizmą miškų gaisrų ir kitų gaivalinių nelaimių atvejais; ragina Komisiją rinkti ir valstybėse narėse skleisti žinias apie tai, kaip pritaikyti miškus prie esamos ir numatomos klimato kaitos, laikantis naujosios ES prisitaikymo strategijos; ragina Komisiją, naudojantis patobulintais programos „Copernicus“ produktais, dirbtiniu intelektu ir kitais nuotolinio stebėjimo duomenimis, parengti miškų gaisrų rizikos vertinimą ir žemėlapius prevenciniams veiksams stiprinti;
30. pabrėžia, kad skirtingų apsaugos lygių nustatymas yra tvarios miškotvarkos priemonių rinkinio dalis; pabrėžia, kad daugeliu atvejų net ir miškų apsaugai reikia tam tikrų intervencinių priemonių, pvz., reaguojant į gamtinius pavojus arba prisitaikant prie klimato kaitos; pažymi, kad įvairaus amžiaus, mišrūs tolydžios dangos miškai yra atsparesni klimato poveikiui, pavyzdžiui, gaisrams, sausroms ir nesezoniniams meteorologiniams reiškiniams, todėl jie yra svarbi tvarios miškotvarkos dalis ir didžiulė investicija į ateitį; primygtinai tvirtina, kad ES lėšomis neturėtų būti remiamos monokultūros, kurios yra mažiau atsparios kenkėjams ir ligoms, taip pat sausroms, vėjams, audroms ir gaisrams;
31. pripažįsta, kad ne visa miškotvarkos praktika prisideda prie anglies dioksido sekvestracijos miškuose, tačiau pabrėžia, kad metodai gali būti pritaikyti ir atnaujinti, o specialistai gali pradėti juos taikyti, kad rastų kuo geresnį kompromisą, optimizuotų savo požiūrį į kelių tikslų siekimą ir sukurtų sinergiją su klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos tikslais bei su daugeliu kitų miško funkcijų; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad reikia ieškoti pusiausvyros tarp medienos paklausos ir lūkesčių, kad miškas veiks kaip anglies absorbentas ir floros bei faunos buveinė; šiomis aplinkybėmis ragina Komisiją ir jos tarnybas dirbti strategiškai, kad būtų užtikrintas visų su miškininkyste susijusių darbų nuoseklumas ir sustiprintas tvarus miškų valdymas, visapusiškai laikantis subsidarumo principo; pabrėžia, kad tam tikra valdymo praktika, visų pirma apimanti savanoriškas priemones, gali padėti atkurti miškus ir daryti teigiamą poveikį anglies dioksido sekvestracijai, biologinei įvairovei ir ekologinei būklei; pažymi, kad miškų biologinės įvairovės ir anglies dioksido sekvestracijos bei saugojimo pajėgumai gali būti labai įvairūs, priklausomai nuo tvarkymo, naudojamų mechanizmų, kirtimo

intensyvumo ir dažnumo, dirvožemio būklės, parazitų ir ligų intensyvumo, medžių amžiaus ir pan.; atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriuose miškuose anglies dioksido išsiskiria daugiau nei absorbuojama; pažymi, kad miškai neturėtų būti laikomi vien tik CO₂ absorbentais ir nepakankamo kitų sektorių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo alternatyva;

32. palankiai vertina Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimą Miškų ir gamtos darbo grupei rengiant savanoriškas gamtiškosios miškininkystės gaires; mano, kad siekiant užtikrinti pridėtinę vertę šios koncepcijos gairės turėtų būti parengtos visapusiškai vadovaujantis subsidiarumo principu, apimti plataus spektro į rezultatus orientuotas, mokliškai paremtas tvarios miškotvarkos priemonės ir praktika, visų pirma atsižvelgiant į vietos ir regionų lygmens poreikius, kad miškų savininkams ir valdytojams būtų suteikta priemonių ir tinkamų finansinių paskatų ryšiams ir bendradarbiavimui gerinti ir atitinkamai biologinės įvairovės apsaugai geriau integruoti į patobulintus valdymo metodus, kuriais kartu būtų siekiama teikti kitas ekosistemines paslaugas ir produktus, kaip matyti iš INTEGRATE tinklo veiklos; pabrėžia, kad miškai Sąjungoje pasižymi labai skirtingomis savybėmis ir kad dėl šios priežasties jiems turi būti taikomi visiškai skirtingi politikos ir valdymo metodai, paremti tvirtu bendru pagrindu;
33. pabrėžia neliestų miškų ir sengirių svarbą, kadangi juose yra turtinga biologinė įvairovė ir daugybė įvairių mikrobuveinių, kurios yra būtinos siekiant išlaikyti aukštą biologinės įvairovės lygį, ir atkreipia dėmesį į jų svarbą vaidmenį biologinės įvairovės apsaugos, anglies dioksido sekvestracijos ir saugojimo bei gėlo vandens tiekimo srityse; pakartoja raginimą užtikrinti griežtą visų išlikusių sengirių ir neliestų miškų apsaugą vadovaujantis 2030 m. biologinės įvairovės strategija; primygtinai reikalauja teikti apsaugą ir buferinėms zonoms, esančioms greta neliestų miškų ir sengirių, kad sengirėse galėtų formuotis joms būdingos savybės; pabrėžia, kad tinkamos apsaugos išplėtimas įtraukiant buferines zonas pagerins didelės ekologinės vertės buveinių jungtis, o tai labai prisidės prie išsaugojimo ir sumažins neigiamo susiskaidymo poveikį; pažymi, kad beveik visi neliesti miškai yra išnykę, ir reiškia susirūpinimą dėl neteisėto miškų kirtimo kai kuriose ES valstybėse narėse; atkreipia dėmesį į tai, kad tarptautiniu lygmeniu taikomos skirtingos neliestų miškų ir sengirių apibrėžtys, ir pabrėžia, kad prieš imantis bet kokių tolesnių veiksmų apibrėžiant neliestus miškus ir sengires valstybės narės, miškų savininkai ir valdytojai bei kiti suinteresuotieji subjektai turi bendrai susitarti dėl neliestų miškų ir sengirių apibrėžčių rinkinio, paremto esamomis apibrėžtimis; apgailestauja dėl to, kad 2021 m. Komisija nepriėmė gairių dėl sengirių ir neliestų miškų apibrėžties, kaip nurodyta 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje, tačiau palankiai vertina Miškų ir gamtos darbo grupės vykdomą darbą rengiant šias apibrėžtis; pabrėžia, kad reikia apsvarstyti įvairius daugelį dalykų apimančius požymius, užtikrinti lankstumą, kad būtų galima atsižvelgti į konkrečias sąlygas biogeografiniuose regionuose ir įvairių tipų miškuose ir tinkamai atskirti sengires nuo senesnių medynų, kuriuose taikoma ilgalaikė rotacija; pabrėžia, kad dėl šių apibrėžčių turi būti skubiai susitarta, jos turi būti grindžiamos ekologiniais principais ir jas rengiant turi būti atsižvelgiama į Europos miškų, savininkų, tvarkymo tradicijų, gamtos tipų ir kintančių klimato zonų įvairovę, taip pat vengti neproporcingų tvarkymo reikalavimų gretimiems miškams ir miškingoms vietovėms ir leisti taikyti su nelaimėmis susijusias valdymo priemones, pavyzdžiui, nelaimių prevencijos priemones; atkreipia dėmesį į finansinių paskatų vaidmenį ateityje savanoriškai plėtojant tam tikrus senus miškus atidėtuose

žemės plotuose; pabrėžia, kad neliestų miškų ir sengirių pasiskirstymas ES yra netolygus – 90 proc. tokių miškų yra keturiose valstybėse narėse³⁷;

34. palankiai vertina tai, kad Komisijos gairėse dėl naujų saugomų teritorijų pripažįstamas poreikis vykdyti tam tikrą nuolatinę veiklą, pavyzdžiui, reguliuoti kanopinių žvėrių skaičių medžiojant, kad būtų galima apsaugoti įvairius miško buveinių tipus;
35. primena, kad neliestų miškų ir sengirių kartografavimas yra visiškai nepakankamas, ir pabrėžia, kad reikia skubiai baigti kurti sistemą, kad būtų užtikrintas išsamus ir suderintas kartografavimas, grindžiamas aiškiais veiklos kriterijais ir apibrėžtimis; ragina Komisiją pripažinti iki šiol kai kuriose valstybėse narėse atliktą darbą nustatant, kartografuojant ir vertinant šiuos miškus, taip pat skatinti keistis gerąja patirtimi ir dalytis žiniomis; pakartoja savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms suderinti turimus duomenis, užpildyti spragas, susijusias su neliestų miškų ir sengirių buvimo vietomis, ir sukurti visų potencialių vietovių, atitinkančių sengirių ir neliestų miškų kriterijus, duomenų bazę; atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti skaidrią ir lengvai prieinamą visų galimų teritorijų, atitinkančių kriterijus, kad jas būtų galima priskirti sengirių ir neliestų miškų kategorijai, duomenų bazę;
36. atkreipia dėmesį į Komisijos darbą rengiant biologinei įvairovei palankaus miško veisimo ir atkūrimo gaires; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas toms valstybėms narėms, kuriose miško danga yra nedidelė, ir, kai tinkama ir nekenkiama biologinės įvairovės tikslams, prastos kokybės ir kitai žemei, kuri netinkama maisto gamybai, yra netoli miestų ir priemiesčių ar kalnuotose vietovėse, taip pat paramai siekiant plėtoti atsparius, mišrius ir sveikus miškus; pabrėžia, kad biologinei įvairovei palankaus miško įveisimo apibrėžtys ir gairės turi būti paremtos mokslu, jose turi būti atsižvelgiama į Europos miškų įvairovę, nuosavybės tipus, valdymo tradicijas ir gamtos tipus, taip pat į besikeičiančias klimato zonas, ir jos turi būti rengiamos glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais; be to, primygtinai reikalauja, kad nenusausintos šlapynės ar durpynai nebūtų sausinami miško įveisimo tikslais, o jei žemė nusausinga seniau, jos tolesnis ar papildomas sausinimas neturėtų būti leidžiamas; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad kalnuotose vietovėse esančiuose miškuose reikia dėti ypatingas pastangas siekiant išvengti erozijos;

Galimybių sudarymas, kad miškai teiktų įvairių naudą, o miškų valdytojais galėtų siekti įvairių tikslų

37. pažymi, kad BŽŪP ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai yra pagrindiniai paramos miškininkystės priemonės šaltiniai, sudarantys 90 proc. viso ES miškininkystės finansavimo; pabrėžia, kad 2017 m. Komisijos atliktame miškininkystės priemonių vertinime padaryta išvada, jog kaimo plėtros paramos miškams poveikis iš esmės yra teigiamas ir gali reikšmingai prisidėti prie ekonominės, aplinkosauginės ir socialinės naudos užtikrinimo³⁸; taip pat pažymi, kad 2014–2020 m. valstybės narės

³⁷ Jungtinis tyrimų centras, „Neliestų miškų ir sengirių kartografavimas ir vertinimas Europoje“ (angl. „Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe“), 2021 m.

³⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging

išleido tik 49 proc. jame esančių lėšų ir kad Komisija nustatė, jog tokio mažo naudojimo priežastys yra administracinė našta, nepakankamas išmokų patrauklumas ir konsultavimo paslaugų trūkumas, ir kad priimant naujus BŽŪP strateginius planus į tai reikėtų atsižvelgti; ragina valstybes nares pašalinti administracinę naštą, kad miškininkystės priemonėms skirtos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšos būtų naudojamos veiksmingai; palankiai vertina Komisijos tikslą padidinti turimų lėšų panaudojimą ir pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad finansavimu ir subsidijomis nebūtų remiama veikla, kuri kenkia proporcingam įvairių ekosisteminių paslaugų teikimui; pabrėžia, kad į BŽŪP strateginius planus reikia įtraukti konkrečias ir pakankamai patrauklias priemones, siekiant užtikrinti, kad būtų taikomos intervencinės ir kitos priemonės, kuriomis siekiama stiprinti tvarią miškotvarką ir daugiafunkčią miškų vaidmenį ES, užtikrinti, kad parama būtų teikiama su miškų ekosistemomis susijusioms iniciatyvoms, visų pirma siekiant sumažinti biologinės įvairovės nykimą miškuose, skatinti konkrečiai aplinkai tinkamų vietinių rūšių medžių sodinimą, gerinti miškotvarką ir užtikrinti, kad lėšos būtų naudojamos laikantis atitinkamų politikos tikslų; apgailestauja, kad Komisija nestebi miškininkystės išlaidų pagal kitas kaimo plėtros priemones; pabrėžia, kad parama savanoriškoms gamtos apsaugos priemonėms atitinka nuosavybės teises ir subsidiarumo principą;

38. ragina Komisiją rasti naujų būdų, kaip būtų galima užtikrinti, kad parama iš įvairių fondų būtų patrauklesnė ir lengviau įsisavinama, atspindėtų ir išryškintų daugiafunkčią miškų ir miškų ekosistemų paslaugų pobūdį, ir kaip būtų galima geriau skatinti kitus ES finansavimo šaltinius, pvz., programą LIFE, programą „Europos horizontas“, Europos regioninės plėtros fondą, Sanglaudos fondą ir Europos investicijų banko Gamtos turtų finansavimo priemonę; ragina Komisiją įvertinti įvairių finansavimo priemonių pagal Sąjungos biudžetą ir ES ekonomikos gaivinimo priemonę, įskaitant nacionalinius BŽŪP strateginius planus, suderinamumą su ES miškų strategijoje ir ES biologinės įvairovės strategijoje nustatytais įsipareigojimais ir tikslais; ragina Komisiją pagal miškų aplinkosaugos ir klimato paslaugoms ir miškų išsaugojimui skirtas priemones taip pat laikyti tinkamais finansuoti įsipareigojimus, susijusius su miškų apsauga ir griežta miškų apsauga, numatytus 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje ir Naujojoje 2030 m. ES miškų strategijoje; ragina Komisiją pratęsti šių įsipareigojimų vykdymą ilgesniems nei septynerių metų laikotarpiams, ypač griežtai saugomų miško teritorijų atveju;
39. atkreipia dėmesį į tai, kad visų pirma miškininkystės, o ne žemės ūkio sektorius veikia kaip rinka grindžiamas sektorius, neturintis aiškios priklausomybės nuo subsidijų, ir sykiu pažymi, kad BŽŪP finansavimas ir toliau daugiausia turi būti skiriamas maisto gamybai ir apsirūpinimo maistu saugumui Sąjungoje užtikrinti; pabrėžia, kad didesnę dėmesį skyrus kitoms ekosisteminiams paslaugoms neturėtų neproporcingai padidėti priklausomybė nuo subsidijų, ir pritaria, kad Komisija ir valstybės narės turėtų toliau plėtoti rinka grindžiamas mokėjimo už ekosistemines paslaugas sistemas, pvz., už anglies sekvestraciją, biologinės įvairovės skatinimą, dirvožemio apsaugą, vandentvarką, duomenų rinkimą ir stebėseną; pabrėžia, kad svarbu taikyti papildomumo principą ir rengti programas taip, kad būtų visapusiškai pripažįstamas lyderių ir kitų dalyvių darbas, sykiu motyvuojant įvairaus tipo miškų savininkus; taip pat pabrėžia, kad nustatant konkrečius programų reikalavimus reikia atsižvelgti į tai, kad miškai yra labai skirtingi ir kad jiems tenkantys iššūkiai ir turimos galimybės taip pat skirtingi; pažymi, kad patikimų duomenų apie ekosistemų paslaugas prieinamumas yra būtina bet kokios

išmokų schemos sąlyga; palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl anglies dioksido sekvestraciją dirvožemyje didinančio ūkininkavimo³⁹, kuriuo siekiama skatinti naujus verslo modelius viešosiomis ir privačiosiomis lėšomis, atlyginant už valdymo praktiką didinant sekvestraciją gyvojoje biomasėje ir dirvožemyje, vadovaujantis ekologijos principais; pabrėžia, kad reikalingos anglies dioksido kiekį dirvožemyje didinančio ūkininkavimo iniciatyvos, grindžiamos patikima mokslinė metodika, įskaitant galimybę taikyti neintervencinius metodus remiantis Biologinės įvairovės strategija; turėdamas omenyje šią iniciatyvą pabrėžia, kad aktyvi tvari miškotvarka gali prisidėti tiek prie anglies sankaupų didinimo, tiek prie miškų augimo; pabrėžia, kad anglies dioksido absorbuojimas vykdamas miškininkystės veiklą turėtų būti orientuotas į paskatas miškų savininkams ir valdytojams investuoti į aktyvią tvarią miškotvarką ir prireikus miškų apsaugą, skatinant miškų atkūrimą ir geresnį augimą; palankiai vertina Komisijos planą iki 2022 m. pabaigos pasiūlyti privalomą ES anglies dioksido absorbuojimo sertifikavimui skirtą reglamentavimo sistemą, kad būtų galima teisingai kiekybiškai įvertinti anglies dioksido absorbuojimo pastangas, apie jas pranešti ir jas patvirtinti ir išvengti klaidingo duomenų pateikimo bei ekologinio manipuliavimo rizikos;

40. pripažįsta, kad esamos rinkos veikiamos sertifikavimo sistemos atlieka svarbų vaidmenį plėtojant ir toliau diegiant tvarią miškotvarką; pažymi, kad dauguma šių sistemų pasirodė esančios patikimos ir veiksmingos tvarios miškotvarkos skatinimo visoje Europoje priemonės; palankiai vertina nuolatinę ES institucijų vykdomą priežiūrą, kuri yra svarbi siekiant nuolatinės pažangos; palankiai vertina Komisijos pranešimą dėl savanoriškos gamtiškosios miškininkystės sertifikavimo sistemos sukūrimo; ragina Komisiją užtikrinti, kad šiomis iniciatyvomis taikant gamtai palankią miškotvarkos praktiką būtų gerinamos miškų ekosistemos, saugoma biologinė įvairovė ir užtikrinama pridėtinė vertė; ragina Komisiją bendradarbiauti su esamomis ir išbandytais sertifikavimo sistemomis ir pasimokyti iš jų, taip pat remti pastangas tobulinti esamas sistemas, be kita ko, atsižvelgiant į skaidrumą vartotojams ir vartotojų paklausą; mano, kad siekiant sukurti pridėtinę vertę savanoriškas gamtiškasis sertifikavimas turi būti grindžiamas aiškia privaloma sistema, o miškų savininkams už ekosisteminių paslaugų teikimą turi būti leidžiama imti didesnę kainą, pvz., sukuriant ES kokybės ženklą ir vietos lygmeniu pritaikant gamtiškosios miškininkystės gaires, kad būtų skatinama biologinei įvairovei palankiausia valdymo praktika; ragina Komisiją, po to, kai bus parengta gamtiškosios miškininkystės apibrėžtis, įvertinti tokios sertifikavimo sistemos pridėtinę vertę ir išlaidas miškų savininkams; pažymi, kad savanoriškas sertifikavimas yra tik pirmas žingsnis tvaresnės miškotvarkos ES plėtojimo link;
41. palankiai vertina 2021 m. birželio 4 d. Komisijos sprendimą dėl logotipo „Natura 2000“ licencijavimo⁴⁰; pažymi, kad pagal „Natura 2000“ ženklinimo sistemą pažeidžiamiausių sausumos buveinių tipų ir rūšių apsaugai turėtų būti skatinama taikyti griežčiausius ES ekologinius standartus; primena, kad tinklas „Natura 2000“ apima apie 18 proc. ES sausumos teritorijos; pabrėžia, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad nebūtų vykdoma jokia veikla, daranti žalą ar trikdanti rūšis „Natura 2000“ tinklui priskirtose buveinėse; ragina ES miškų strategijoje nustatyti plataus užmojo tikslus siekiant išlaikyti ir atkurti nustatytųjų vietovių ekologinę vertę, atsižvelgiant į socialinius ir kultūrinius reikalavimus ir regionines bei vietos ypatybes; pažymi, kad išsaugojimo pastangos

³⁹ 2021 m. gruodžio 15 d. Komisijos komunikatas dėl tvarių anglies dioksido ciklų (COM(2021)0800).

⁴⁰ OL C 229, 2021 6 15, p. 6.

„Natura 2000“ teritorijose turėtų būti visapusiškai suderintos su Buveinių ir Paukščių direktyvomis ir 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija; pažymi, kad „Natura 2000“ teritorijose visuomenei teikiamos vertingos ekosisteminės paslaugos; pabrėžia, kad prekes ar paslaugas žymintis logotipas NATURA 2000 turėtų reikšti, jog gaminant tas prekes ir teikiant tas paslaugas padedama siekti „Natura 2000“ teritorijos, iš kurios jos yra gautos, išsaugojimo tikslų;

42. palankiai vertina Komisijos paskelbtą 2020–2024 m. strateginį ES ekologinio ženklo darbo planą; primena, kad ES ekologinis ženklas yra savanoriškas aplinkosauginio veiksmingumo didinimo ženklas; pažymi, kad ekologinio ženklo sistema skatinama ES žiedinė ekonomika ir prisidedama prie tvaraus vartojimo ir gamybos praktikos; ragina ES miškų sektoriuje nustatyti griežtus standartus ir stebėseną ir skatinti didesnę ekologinio ženklo naudojimą; pabrėžia, jog į ekologinio ženklo taikymo sritį svarbu įtraukti medienos gaminius, kad būtų apimamas šių gaminių tvarumo lygis; ragina valstybes nares skatinti gamintojus plačiau naudoti ženklą „Natura 2000“ ne medienos miško produktams;
43. atkreipia dėmesį į tai, kad siekiant biologinės įvairovės tikslų ir norint išnaudoti visą miškų potencialą prisidedant prie ES klimato ir žiedinės ekonomikos tikslų reikia toliau vykdyti mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, o tvarios miškotvarkos srityje jiems turi būti taikomos paskatos, visų pirma prisitaikymo prie klimato kaitos srityje ir ieškant biologinių alternatyvų išskatinėmis žaliavomis paremtiems produktams ir kitiems didesnę anglies pėdsaką turintiems produktams; ragina toliau remti tvarias inovacijas, susijusias su mediena, pvz., medienos tekstilės gaminius, kurie turi didelį potencialą pakeisti sintetinius tekstilės pluoštus ir medvilnę, ir kitas medienos medžiagas, kurių gyvavimo ciklo analizės rezultatai aplinkos ir klimato srityje yra teigiami; pabrėžia, kad tokie produktai iš alternatyvių biologinių medžiagų rinkoje bus konkurencingi tik tuo atveju, jei jų kaina bus prieinama; pažymi, kad šio sektoriaus plėtros ciklai gali trukti 10 metų ar ilgiau, ir pabrėžia, kad siekiant pritraukti naujų investicijų būtina sąlyga yra nuspėjama ir stabili reguliavimo aplinka; pabrėžia, kad daugelis šio sektoriaus inovacijų turi didelę pridėtinę vertę ir užtikrina kokybiškas darbo vietas kaimo vietovėse, miškininkystės sektoriuje ir susijusioje biopramonės įmonėse, ir atsižvelgdamas į tai pabrėžia MVĮ vaidmenį šioje srityje;
44. mano, kad siekiant pagerinti koordinuotą miškų paslaugų teikimą aplinkosaugos, socialiniu, visuomeniniu ir ekonominiu požiūriu reikia geriau suderinti atitinkamas ES bendrąsias programas, įskaitant programą „Europos horizontas“, programą LIFE, Europos inovacijų partnerystę žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje, programą LEADER ir Europos inovacijos ir technologijos institutą; palankiai vertina Komisijos pasiūlymą stiprinti ES bendradarbiavimą siūlant mokslinių tyrimų ir inovacijų partnerystę miškininkystės srityje ir ragina Komisiją parengti išsamias į miškus orientuotas programas, apimančias įvairias miškų sektoriaus vertės grandinės funkcijas ir dalis, taip pat gyvąsias laboratorijas, kad būtų galima išbandyti ir pademonstruoti svarbiausių problemų sprendimus, remiantis esamomis ir pasiteisinusiomis platformomis, pavyzdžiui, INTEGRATE tinklu, Miškų sektoriaus technologijų platforma, Europos miškų institutu, ir įtraukiant visos Europos ir tarptautinius partnerius;
45. primena, kad 60 proc. ES miškų yra privati nuosavybė, o didelė dalis miškų savininkų

yra smulkieji savininkai; pabrėžia, kad strategijos tikslus bus galima pasiekti tik tuo atveju, jei jos įgyvendinimas bus sutelktas į tai, kad visi miškų savininkai ir valdytojai, visų pirma smulkieji savininkai, galėtų užtikrinti įvairias miškų funkcijas; pripažįsta, kad miškų savininkų ir valdytojų taikoma miškotvarkos praktika turi būti lanksti, jų darbas turi būti paremtas tvirtu bendru pagrindu, kad jie galėtų teikti visas reikiamas ekosistemines paslaugas, ir ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad paramos programos, savanoriško išmokų už ekosistemines paslaugas schemas ir mokslinių tyrimų finansavimas būtų patrauklūs, suprantami ir lengvai prieinami smulkiesiems savininkams;

46. pabrėžia, kad konsultavimo paslaugų prieinamumas yra svarbus tvarios miškotvarkos praktikos sklaidos veiksnys; ragina valstybes nares užtikrinti konsultavimo paslaugų prieinamumą, ypatingą dėmesį skiriant smulkiesiems savininkams;
47. pažymi, kad apie 40 proc. ES miškų priklauso savivaldybėms ir regioninėms arba nacionalinėms vyriausybėms, o kai kuriose valstybėse narėse valstybė nuosavybės teisėmis disponuoja daug didesne dalimi miško: Pietryčių Europoje jai priklauso vidutiniškai 90 proc. miškų; pabrėžia, kad valstybiniai miškai gali atlikti svarbų vaidmenį išsaugant miškų ekosistemas, užtikrinant biologinės įvairovės apsaugą, švelninant klimato kaitą, stiprinant kaimo plėtrą ir tiekiant medienos ir ne medienos prekes bei paslaugas, ir kad valstybinės miškininkystės agentūros gali atlikti svarbų vaidmenį teikdamos privačių miškų savininkams labai reikalingą patirtį, susijusią su gamtiškąja miškininkyste ir prisitaikymu prie klimato kaitos padarinių; ragina prireikus valstybinėms miškininkystės agentūroms skirti daugiau žmogiškųjų ir finansinių išteklių; atsižvelgdamas į tai ragina valstybes nares savo valstybiniuose miškuose rodyti tvarios miškotvarkos pavyzdį siekiant visuomenės gerovės, ypač atsižvelgiant į aplinkos, ekonominius ir socialinius aspektus;
48. palankiai vertina Europos Komisijos komunikatą „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija: stipresnės, sujungtos, atsparios ir klestinčios kaimo vietovės iki 2040 m.“ ir tai, kad pripažįstamas miškų ir tvarios miškotvarkos vaidmuo užtikrinant deramą darbą ir pragyvenimo šaltinius kaimo vietovėse; pabrėžia miškininkystės sektoriaus ir medienos pramonės, kaip darbo vietas ne tik kaimo bendruomenėse, bet ir miestų vietovėse per tolesnes naudojimo grandines, užtikrinančio sektoriaus, svarbą; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu skatinti su mediena nesusijusią miškų sektoriaus ekonominę veiklą, siekiant įvairinti vietos ekonomiką ir užimtumo galimybes bei nukreipti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas kaimo ir atokiose vietovėse priešinga linkme; ypač susirūpinęs atkreipia dėmesį į nuolatinį užimtumo mažėjimą miškininkystės ir medienos ruošos sektoriuje (Eurostato duomenimis, 2000–2019 m. užimtumas šiuose sektoriuose sumažėjo 7 proc.⁴¹) ir į didelį nelaimingų atsitikimų skaičių šiame sektoriuje⁴²; ragina Komisiją ir valstybes nares stebėti priemonių, kurių imamasi pagal strategiją, poveikį užimtumui ir darbo saugai, turint omenyje kintančią valdymo praktiką, kadangi aptartos galimybės dažnai susijusios su didesniu (fiziniu) darbo intensyvumu, kuris taip pat susijęs su didesne rizika darbuotojams, todėl reikalingas kokybiškas profesinis mokymas, taip pat kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybės; pabrėžia, jog

⁴¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Forests,_forestry_and_logging#Employment_and_apparent_labour_productivity_in_forestry_and_logging

⁴² FOREST EUROPE, *Europos miškų būklė 2020 m.*, 2020 m.

svarbu, kad tokio pobūdžio užimtumas taptų patrauklus, ir atsižvelgdamas į tai atkreipia dėmesį į tvaresnės miškotvarkos teikiamas galimybes; šiomis aplinkybėmis pabrėžia, kad reikia imtis priemonių siekiant padidinti darbo saugą ir tinkamai apmokyti darbuotojus, taip pat teikti paramą miškininkystės įrangos ir įrankių modernizavimui; ragina valstybes nares įvertinti savo konsultavimo paslaugas šioje srityje ir prireikus jas sustiprinti, taip pat toliau teikti pirmenybę kokybiškam profesiniam mokymui ekologinės statybos ir su mediena susijusios prekybos srityse; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su miškų ūkio mašinų gamintojais, imtis iniciatyvų siekiant pagerinti tokių mašinų aplinkosauginį projektavimą, kad būtų suderintas aukštas darbuotojų apsaugos lygis ir minimalus poveikis miškų dirvožemiui ir vandeniui;

49. pabrėžia, kad į šį sektorių svarbu pritraukti jaunimo ir moterų verslininkų, ypač turint omenyje su mišku susijusios veiklos žaliąją ir skaitmeninę pertvarką; tačiau pažymi, kad dėl blogų darbo sąlygų miškininkystės sektoriuje kai kuriose Europos vietovėse šis sektorius dabar nėra patrauklus karjeros pasirinkimas; pabrėžia, kad reikalingos investicijos į miškininkystės sektorių ir visą vertės grandinę, taip pat siekiant sukurti palankią aplinką kaimo vietovėse, įskaitant skaitmeninę, transporto ir bendruomenės infrastruktūrą; palankiai vertina Komisijos pasiūlymus skatinti kurti įgūdžių partnerystę pagal Įgūdžių paktą ir pasinaudoti „Europos socialinio fondo +“ lėšomis, kad būtų bendradarbiaujama siekiant padidinti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo galimybes miškininkystės sektoriuje, kurti kokybiškas darbo vietas ir suteikti darbuotojams galimybių bei užtikrinti tinkamas darbo sąlygas medienos bioekonomikoje ir tokiu būdu padaryti ją patrauklesnę;

Stebėseną, ataskaitų teikimas ir duomenų rinkimas

50. pabrėžia tikslų, integruotų, kokybiškų, aktualių, palyginamų ir nuolat atnaujinamų duomenų apie Europos miškus svarbą ir atkreipia dėmesį į iniciatyvą dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl miškų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistemos visapusiškai laikantis subsidarumo principo; primena patikrintų duomenų, ypač surinktų vietos lygmeniu, svarbą, nes daugelį miško charakteristikų galima patikrinti tik vietoje; pabrėžia, kad lengvai prieinami, kokybiški, skaidrūs, išsamūs ir suderinti duomenys bei ataskaitos yra labai svarbūs siekiant strategijos tikslų, ir mano, kad siekiant užtikrinti pridėtinę vertę sistema turi būti grindžiama esamais mechanizmais ir procesais, pavyzdžiui, nacionaliniais miškų aprašais, Europos miškų informacinė sistema, ENFIN tinklu, FOREST EUROPE ir Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO), vadovaujantis principu „iš apačios į viršų“, kad būtų galima panaudoti valstybėse narėse turimas žinias ir patirtį, ir jie turi būti rengiami vadovaujantis tarptautiniu mastu sutartais įsipareigojimais ir atitikti valstybių narių kompetenciją, sykiu vengiant darbo dubliavimo bei pernelyg didelės administracinės naštos ir išlaidų; pabrėžia, kad į šią sistemą turėtų būti įtraukti mechanizmai, kurie padėtų išvengti tokių klaidų, kaip dvigubas skaičiavimas; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti pakankamą finansavimą ir žmogiškuosius išteklius operatyvinei paramai pagal šią sistemą teikti;
51. mano, kad siekiant užtikrinti patikimų, skaidrių ir kokybiškų duomenų prieinamumą turi būti naudojami nauji, novatoriški metodai, pavyzdžiui, nuotolinio stebėjimo technologijos, kurias taikant būtų patikrinami ir palyginami duomenys, gauti vykdant stebėseną vietoje, ir jie turi būti analizuojami glaudžiai bendradarbiaujant su vietos

ekspertais, įskaitant kompetentingas institucijas ir miškų valdytojus; mano, kad šie metodai taip pat gali būti svarbūs siekiant subalansuoti miškų daugiafunkciškumą, kurti naujus metodus ir praktiką bei jais dalytis, ir turėtų apimti finansines priemones, kad būtų galima susipažinti su duomenimis ir prisidėti prie jų gavimo; mano, kad palydovų duomenų ir vietos nustatymo bei buvimo vietos duomenų sinergija ir papildomumas gali tapti svarbia miškininkystės valdytojų ir vyriausybinių institucijų darbo priemone; pabrėžia programos „Copernicus“ svarbą nuotoliniu būdu stebint ir vertinant miškų inventoriaus būklę, taip pat nustatant tokius pažeidimus, kaip neteisėtus miško kirtimas ir miškų naikinimas; palankiai vertina tai, kad įgyvendinant Europos miškų informacinę sistemą miškuose bus sustiprinta dabartinė klimato kaitos padarinių ir kitų gamtos ar žmogaus sukeltų trikdžių stebėseną; pabrėžia, kad duomenų analizei tenka itin svarbus vaidmuo remiant tvarią miškotvarką ir miškų apsaugą, be kita ko, užkertant kelią neteisėtam miško kirtimui ir numatant bei švelninant natūralių trikdžių, pvz., audrų, miškų gaisrų ir kenkėjų, poveikį;

52. mano, kad pagal programą „Copernicus“ gauti duomenys turėtų būti naudojami kaip teisėsaugos ir politikos formavimo įrodymai sertifikuojant duomenis ir iš jų gautus informacinius produktus, ir ragina įgyvendinti „Copernicus“ duomenų sertifikavimą, atsižvelgiant į būsimą teisės akto pasiūlymą dėl miškų stebėjimo, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistemos; pabrėžia, kad tokie sertifikuoti duomenys galėtų būti labai svarbūs stebint įvairius reiškinius (miškų žemės plotą, neteisėtą miško kirtimą, miškų būklę, medžių rūšių nustatymą, augimo modelį, miškų gaisrų poveikį ir kt.), taip pat užtikrinant atitiktį teisės aktams;
53. atkreipia dėmesį į pasiūlymą rengti strateginius miškų planus pagal miškų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistemą; taip pat pažymi, kad kelios valstybės narės jau yra parengusios nacionalines miškų strategijas, kurių Komisija negali vienodai įvertinti, ir kad jos turėtų būti parengtos arba toliau plėtojamos taip, kad padėtų siekti ES miškų strategijos tikslų; pabrėžia, kad priėmus šį pasiūlymą neturėtų pernelyg padidėti administracinė našta ir išlaidos; teigia, kad turėtų būti paaikšintas tikslus tokių planų tikslas ir poreikis, ir atkreipia dėmesį į pareigą paisyti valstybių narių kompetencijos miškų klausimais; ragina Komisiją užtikrinti, kad pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto būtų visapusiškai atsižvelgiama į esamas nacionalines valstybių narių lygmens (o tam tikrais atvejais ir vietos lygmens) strategijas, pabrėžiant, kad strateginis ES lygmens planavimas turėtų derėti su esamomis nacionalinėmis strategijomis ir jų nedubliuoti; ragina Komisiją įvertinti, kaip ši priemonė galėtų būti naudojama visų pirma toms valstybėms narėms, kurios dar nėra parengusios nacionalinių strategijų, remti;

Valdymas ir įgyvendinimas

54. mano, kad dėl daugiafunkcio miškų indėlio siekiant įvairių ES tikslų ir dėl to, kad su jais susijusios skirtingo administracinio lygmens institucijos ir skirtingos suinteresuotųjų subjektų grupės, strategijos įgyvendinimo pagrindas turi būti glaudus bendradarbiavimas ir keitimasis geriausia patirtimi su nacionaliniais ir regioniniais ekspertais, suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma privačių ir valstybinių miškų savininkais ir valdytojais, mokslininkais, sertifikavimo sistemomis ir pilietine visuomene, įskaitant tinkamą atstovavimą Europos čiabuvių tautoms ir paisant subsidiarumo principo; pabrėžia, kad planuojant valdymą reikia atsižvelgti į ES ir

valstybių narių dalyvavimą FOREST EUROPE, o tarptautiniu mastu – Maisto ir žemės ūkio organizacijoje (FAO), ir kad įgyvendinant strategiją turėtų būti siekiama sinergijos su indėliu į tarptautinius įsipareigojimus ir bendradarbiavimą, įskaitant nuolatinę terminologijos ir apibrėžčių tobulinimą; primena tarpvalstybinio bendradarbiavimo svarbą siekiant užtikrinti ilgalaikį vertingiausių ir nykstančių Europos rūšių ir buveinių išlikimą; primygtinai ragina aplinkos ir miškininkystės srities suinteresuotuosius subjektus pasitelkus įvairias švietimo priemones ir programas pasiekti platesnius gyventojų sluoksnius;

55. pabrėžia Miškininkystės nuolatinio komiteto, kaip išsamių miškininkystės žinių suteikiančio forumo pagal šią strategiją vykdomai veiklai ir kitai miškininkystės sektoriui poveikį darančiai ES politikai aptarti, svarbą; mano, kad siekdama suderinti politiką Komisija turėtų stiprinti Miškininkystės nuolatinio komiteto ir kitų ekspertų grupių, pavyzdžiui, Miškų ir gamtos darbo grupės, Miškininkystės ir kamštienos pilietinio dialogo grupės ir Miškininkystės pramonės ekspertų grupės, dialogą, nes jis atlieka svarbų vaidmenį tinkamai įtraukiant suinteresuotuosius subjektus, kai formuojama ir įgyvendinama ES miškininkystės politika ir vykdomas Biologinės įvairovės ir gamtos koordinavimo grupės darbo pogrupio gamtos ir miškų klausimais ir Miškininkystės pramonės ekspertų grupės darbas;
56. pripažįsta, kad strategijos įgyvendinimas gali lemti reikšmingus sisteminius miškininkystės sektoriaus pokyčius, pereinant nuo daugiausia mediena grindžiamų pajamų srautų prie sudėtingesnių pajamų srautų, vis labiau grindžiamų kitų ekosisteminių paslaugų teikimu, ir pabrėžia, kad reikia stebėti ir suprasti jos pasekmes; pažymi, kad politika ir teisės aktai iš esmės dubliuojasi, tačiau kartais prieštarauja vieni kitiems, o kai kuriais atvejais yra nustatyti prieštaringi tikslai, – tai daro poveikį miškams ir miškininkystės sektoriui ir gali sukelti teisėkūros susiskaidymą; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti jų nuoseklumą; ragina Komisiją ir valstybes nares nuolat vertinti bendrą įvairių pagal šią strategiją įgyvendinamų iniciatyvų ir kitų atitinkamų ES teisės aktų ir politikos poveikį, kad vykdant visą su miškininkyste susijusį darbą būtų užtikrintas nuoseklumas ir stiprinamas tvarus miškų valdymas, visapusiškai paisant subsidarumo principo; pabrėžia, kad atliekant šiuos vertinimus bendradarbiaujant su vietos subjektais turi būti nuodugniai įvertintas neliestų miškų ir sengirių apsaugos tvarkos poveikis vietos bendruomenėms; primena, kad 90 proc. neliestų miškų ir sengirių yra keturiose valstybėse narėse⁴³; ragina Komisiją savo įgyvendinimo ataskaitoje įtraukti pranešimą šiuo klausimu;
57. reiškia didelį susirūpinimą dėl pranešimų apie neteisėtą miško kirtimą ir žemės naudojimo paskirties keitimą kai kuriose valstybėse narėse, įskaitant pažeidimus valstybiniuose miškuose ir saugomose teritorijose, ir dėl susijusių vykdomų pažeidimų nagrinėjimo procedūrų⁴⁴; pabrėžia, kad neteisėtas miško kirtimas gali turėti poveikį, kurį sustabdyti gali būti sunku arba neįmanoma; jis gali prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo, klimato kaitos spartėjimo ir miškų gamtos išteklių, kurie labai svarbūs miškų bendruomenėms, praradimo, o tai savo ruožtu gali paskatinti žmogaus

⁴³ Jungtinis tyrimų centras, „Neliestų miškų ir sengirių kartografavimas ir vertinimas Europoje“ (angl. *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe*), 2021.

⁴⁴ Penkios vykstančios pažeidimų nagrinėjimo procedūros prieš keturias valstybes nares (bylos 2016/2072, 2018/2208, 2018/4076, 2020/2033, 2021/4029).

teisių pažeidimus; griežtai smerkia smurto atvejus ir reiškia gilų apgailestavimą dėl miškininkystės darbuotojų, žurnalistų ir aktyvistų nužudymų ir smurto prieš juos atskleidus neteisėto miško kirtimo atvejus ir tikisi, kad valstybės narės patrauks nusikaltėlius atsakomybėn ir nutrauks miškininkų priespaudą; ragina Komisiją ir valstybes nars visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti susijusius nacionalinės ir ES teisės aktus, visų pirma apibrėžiant neteisėtą miško kirtimą, stiprinant griežtą stebėseną, prireikus skiriant lėšų vykdymo užtikrinimui, kovojant su korupcija ir gerinant miškų ir žemės valdymą; pabrėžia, kad svarbu didinti valstybių narių kompetentingų institucijų vaidmenį kovojant su neteisėtu miško kirtimu ir pasimokyti iš patirties, įgytos įgyvendinant ES medienos reglamentą ir užtikrinant jo vykdymą; pažymi, kad miško kirtimas pažeidžiant gamtos apsaugos priemones, įskaitant „Natura 2000“ valdymo planus ir Paukščių bei Buveinių direktyvas, taip pat gali būti laikomas neteisėtu miško kirtimu; pabrėžia, kad neteisėtas miško kirtimas daro didelį neigiamą ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį poveikį ir dėl jo vietos bendruomenės praranda pajamų; pažymi, kad esama sąsajų tarp neteisėto miško kirtimo ir blogų gyvenimo sąlygų; apgailestauja, kad Komisijos vykdomas pažeidimų bylų nagrinėjimas trunka labai ilgai ir kad dėl to kyla didelis pavojus, jog neteisėtas miško kirtimas bus vykdomas toliau ir kad bus per vėlu panaikinti ir atitaisyti didžiulę jo padarytą žalą; ragina Komisiją ir valstybes nars imtis skubių veiksmų siekiant sustabdyti neteisėtą miško kirtimą ir sugriežtinti neteisėtos prekybos mediena kontrolę, vykdant griežtą stebėseną ir užtikrinant galiojančių teisės aktų vykdymą, taip pat naudojant geoerdvines ir nuotolinio stebėjimo technologijas;

58. ragina Komisiją tarptautiniu lygmeniu propaguoti ES miškų apsaugos standartus ir užmojus;
59. ragina Komisiją atnaujinti derybas dėl tarptautinės teisiškai privalomos miškų konvencijos, kuria būtų prisidedama prie miškų tvarkymo, išsaugojimo ir tvaraus vystymo ir būtų numatyta įvairių papildomų jų funkcijų ir naudojimo būdų, įskaitant miško atkūrimo, įveisimo ir išsaugojimo priemones, sykiu atsižvelgiant į dabartinės ir būsimų kartų socialinius, ekonominius, ekologinius, kultūrinius ir dvasinius poreikius, atkreipiant dėmesį į labai svarbų visų rūšių miškų vaidmenį išsaugant ekologinius procesus ir pusiausvyrą ir remiant čiabuvių, jų bendruomenių ir kitų bendruomenių bei miško gyventojų tapatybę, kultūrą ir teises;
60. ragina Sąjungą laikytis politikos suderinamumo vystymosi labai principo ir užtikrinti vystymosi, prekybos, žemės ūkio, energetikos ir klimato politikos nuoseklumą; pripažįsta teigiamą miškininkystės pramonės ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį indėlį ir ragina toliau investuoti į mokslinius tyrimus, inovacijas ir technologijų pažangą;
61. ragina Komisiją propaguoti „veidrodines“ nuostatas tarptautinėse bioekonomikos rinkose ir pasinaudoti visos Europos ir tarptautinėmis partnerystėmis bei užsienio prekybos susitarimais, kad būtų skatinamas ES klimato srities užmojis ir miškų naudojimo tvarumas už ES ribų;

o

o o

62. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

AIŠKINAMOJI DALIS

ES miškai yra labai skirtingi ir teikia įvairialypę naudą visuomenei aplinkosaugos, ekonominiu ir socialiniu aspektais. Su jais susiję lūkesčiai, politika ir teisės aktai visada buvo sudėtingi. Pastaraisiais metais vis akivaizdesnis tampa klimato kaitos nulemtas didžiulis ir tiesioginis spaudimas Europos miškams. Be to, palaiptumui vis svarbesnė tampa biologinės įvairovės apsaugos svarba ir atitinkamai miškų ekosistemų vaidmuo šioje srityje. Visų pirma kaimo vietovėse miškininkystės sektorius ir su mišku susijusios pramonės šakos tebėra užimtumo ir gerovės ramsčiai. 2019 m. Komisija pristatė Europos žaliąjį kursą, kuriuo iš esmės keičiama ES ekonominės politikos kryptis, o būsimų sprendimų priėmimo pagrindu tampa žaliasis augimas ir ekologiškos darbo vietos. ES tarptautiniai įsipareigojimai, visų pirma JT DVT ir Paryžiaus susitarimas, yra kiti svarbūs kintančios ES miškų politikos aplinkos ramsčiai.

Ši vis sudėtingesnė politikos aplinka kelia naujų iššūkių, bet suteikia ir naujų galimybių. Siekiant iki 2050 m. sukurti žiedinę ekonomiką ir neutralaus poveikio klimatui visuomenę reikia užtikrinti patikimą anglies dioksido neišskiriančių ir atsinaujinančiųjų išteklių tiekimą. Miškininkystės sektorius yra svarbus veikėjas siekiant šių aukšto lygio ES ir tarptautinių tikslų. Todėl šiomis aplinkybėmis visi subjektai nekantriai laukė naujosios ES miškų strategijos.

Šia strategija Komisija siekia stiprinti sąsają su žaliuoju kursu ir Biologinės įvairovės strategija ir spręsti dabartinius ir būsimus sektoriaus uždavinius. Tam visų pirma reikia glaudaus ir patikimo Komisijos, valstybių narių ir regioninių valdžios institucijų, miškų savininkų ir valdytojų, mokslininkų ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimo ir dialogo.

Daugiafunkčių miškų koncepcija yra Europos miškų valdymo pagrindas. Joje aprašomas miškų gebėjimas vienu metu tiekti įvairias gėrybes ir paslaugas tiek viešajam, tiek privačiajam sektoriui. Jos apima biologinės įvairovės, švaraus oro ir vandens tiekimą, klimato paslaugas sekvestruojant ir saugant anglies dioksidą, apsaugą nuo potvynių, dirvožemio erozijos, uolienų griūčių ir nuošliaužų, taip pat medienos ir ne medienos produktų gamybą bei rekreacines ir kultūrinės funkcijas.

Viso to gali būti pasiekta esant sveikiems ir atspariems miškams ir vykdant aktyvią tvarią miškotvarką, kuria užtikrinamas patikimas, proporcingas ir ilgalaikis visų ekosistemų funkcijų teikimas, įskaitant biologinės įvairovės ir klimato apsaugą. Tvaria miškotvarka siekiama kuo labiau padidinti sinergiją ir sumažinti kompromisus, remiantis įrodymais pagrįsta informacija. Siekiant išlaikyti ir gerinti sveikatą ir atsparumą, be kita ko, atkuriant buvusius ir veisiant naujus miškus, reikalingas tinkamas valdymas. Norint apsaugoti biologinę įvairovę ir kovoti su klimato kaita, reikia užtikrinti, kad valdymas taip pat apimtų apsaugą (prireikus – griežtą apsaugą), visų pirma sengirių ir nelieštų miškų apsaugą.

Atkūrimo ir apsaugos pastangos turi būti nukreiptos į įvairius pagrindinius ekosistemų būklės veiksnius. Rodikliai aiškiai rodo, kokį didelį poveikį miškams daro klimato kaita. Reikia atsižvelgti ir į žmogaus veiklos poveikį miškuose ir už jų ribų. Visi šie veiksniai gali padidinti miškų pažeidžiamumą, susijusį su kenkėjais ir ligomis, kuriam pašalinti reikalingos veiksmingos intervencinės priemonės, kad būtų sumažinta grėsmė ekosisteminių paslaugų

teikimui, pavyzdžiui, anglies dioksido sekvestracijai.

Kadangi miškai yra labai skirtingi (jie driekiasi nuo Šiaurės Arkties iki Viduržemio jūros pietinės dalies), o klimato zonų teritorijos kinta, negali būti vieno visiems tinkančio sprendimo, kaip tvarkyti, saugoti ir atkurti miškus. Kai kuriais atvejais tinkamas valdymo metodas gali būti natūralus regeneravimas. Kitais atvejais geresnių rezultatų ekosistemų būklei ir atsparumui, įskaitant biologinę įvairovę ir klimato kaitos švelninimo potencialą, galima pasiekti sodinant medžius ir taikant aktyvesnį valdymą. Tai gali apimti tokią praktiką, kaip geriau pritaikytų rūšių diegimas, miškų indėlio į vandens ciklą stiprinimas, sanitarinis kirtimas siekiant sulaikyti kenkėjus, miškų gaisrų prevencija ir apsaugos funkcijų palaikymas. Šis požiūris atspindi dinamišką tvarios miškotvarkos taikymą: ji turi atliepti kintančius iššūkius, atspindėti mokslinių tyrimų naujoves ir geriausios vietoje taikomos praktikos supratimą. Laikantis tokio požiūrio į tvarią miškotvarką siekiama įvairiausių tikslų sukuriant daugialypių miško funkcijų sinergiją.

Apskritai šiuo Europos masto požiūriu sukuriamas vienas iš tvariausių miškininkystės sektorių pasaulyje ir užtikrinamas patikimas išteklių, kurie yra labai svarbūs siekiant pagrindinių ES tikslų, tiekimas. Reikia pripažinti, kad šis pasiekimas didele dalimi priklauso nuo miškų savininkų ir su mišku susijusios vertės grandinės dalyvių indėlio ir jų iš kartos į kartą perduodamų žinių bei patirties tvarios miškotvarkos srityje.

Siekiant optimaliai prisidėti prie žiedinės ekonomikos ir poveikio klimatui neutralumo, ši strategija turi būti tvirtai susieta su bioekonomikos veiksmų planu. Ypač kalbant apie poveikio klimatui neutralumą, ši strategija negali būti grindžiama vien miškų anglies dioksido sekvestracijos ir saugojimo funkcija. Sektoriui reikalinga konkurencinga aplinka ir tvirtos paskatos diegti inovacijas biologinių medžiagų ir kuro, kurie pakeistų iškastinį kurą, srityse. Taip pat reikia atsižvelgti į dideles investicijų apimtis ir ilgus vystymo ciklus, kurie kartais trunka daugiau nei 10 metų. Svarbiausias veiksnys yra nuspėjama reglamentavimo aplinka, skatinanti verslo veiklą.

Siekiant visas aplinkosaugos, ekonomines ir socialines miško funkcijas vykdyti sąveikiu būdu, reikalingi tolesni moksliniai tyrimai ir turi būti geriau koordinuojamos atitinkamos ES programos.

Miškų savininkai ir valdytojai yra gamybos ir apsaugos tikslų, įskaitant miško atkūrimą ir veisimą, įgyvendinimo ramsčiai. Kadangi miškotvarkos planavimas vyksta dešimtmečių ciklais, jie iš tiesų yra patys suinteresuoti tuos miško išteklius išsaugoti. Tačiau už savo darbą jie turi gauti tinkamas pajamas, o jos iki šiol beveik išimtinai gaunamos iš medienos gamybos. Norint, kad miškų savininkai ir valdytojai turėtų galimybių tenkinti įvairius lūkesčius, reikės vadovautis platesniu požiūriu. Tam reikia užtikrinti sąžiningas pajamas iš kitų ekosisteminių paslaugų teikimo. Nors yra numatytas viešasis finansavimas, be kita ko, Europos lygmeniu per EŽŪFKP, šio sektoriaus veikla visų pirma yra pagrįsta rinka ir jame yra giliai įsišaknijusi asmeninės atsakomybės ir verslumo kultūra. Todėl reikia vengti didesnės priklausomybės nuo subsidijų. Rinka grindžiamos mokėjimo už ekosistemines paslaugas sistemos yra perspektyvus požiūris ir pirmenybė turėtų būti teikiama jam.

Be to, darbas miškininkystės sektoriuje turi būti patrauklus. Šioje srityje svarbus vaidmuo tenka nuolatiniam kokybiškam (profesiniam) mokymui. Negalima pamiršti ir kintančių valdymo praktikos reikalavimų poveikio darbo aplinkos patrauklumo, paklausos ir saugos

aspektais. Be to, iki šiol nebuvo pakankamai įvertinta, kokį poveikį užimtumui gali padaryti pusiausvyros perkėlimas nuo įvairių ekosisteminių paslaugų į aplinkos apsaugos tikslus.

ES miškų nuosavybės struktūra yra labai įvairialypė. Nors esama ir valstybinių, ir privačių miškų, 60 proc. iš jų priklauso apie 16 mln. privačių savininkų. Europoje didžioji dalis miškų savininkų turi mažiau kaip 10 hektarų miško¹. ES mastu daugelio valstybių narių duomenys rodo, kad itin didelė dalis miškų priklauso smulkiesiems savininkams². Todėl būtina užtikrinti, kad reikalavimai būtų įgyvendinami ir nesudarytų neproporcingos naštos ir kad smulkieji savininkai galėtų naudotis nustatytomis ir vietos rinkai pritaikytomis valdymo priemonėmis ir konsultavimo paslaugomis. Jiems taip pat turi būti sudaryta galimybė naudotis mokėjimo už ekosistemines paslaugas sistemomis ir kitomis programomis.

Tvari miškotvarka Europoje turi seną istoriją ir yra grindžiama didele patirtimi ir kompetencija. Atsižvelgiant į miškų įvairovę ir siekiant išnaudoti į ateitį nukreiptą potencialą bendra ES miškų strategija turi būti grindžiama šia istorine patirtimi. Tam reikia vadovautis principu „iš apačios į viršų“, įskaitant visus atitinkamus administracinius lygmenis ir suinteresuotuosius subjektus, kad visoje ES būtų visapusiškai pasinaudota miškų valdytojų iš kartos į kartą perduodamomis žiniomis, siekiant užtikrinti, kad bendri principai būtų taikomi konkrečiomis vietos sąlygomis.

Naujoji strategija taip pat grindžiama tarptautiniu bendradarbiavimu tvarios miškotvarkos srityje. 46 Europos valstybės, įskaitant visas valstybes nares ir Komisiją, dalyvauja „FOREST EUROPE“ procese, kuriame nuolat plėtojama bendra tvarios miškotvarkos koncepcija ir kuris taip pat yra pagrindinė su miškais susijusių duomenų rinkimo priemonė. Tarptautiniu lygmeniu ES ir valstybės narės prisideda prie FAO rengiamų apibrėžčių ir duomenų rinkimo.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti daugelį strategijos tikslų reikia visų pirma vadovautis principu „iš apačios į viršų“, tačiau taip pat nepamiršti esamų bendradarbiavimo kanalų ir jais naudotis. Tai ypač aktualu siekiant trijų tikslų.

- Tolesnis apibrėžčių rengimas ir tvarios miškotvarkos bei rodiklių, ribų ir intervalų koncepcijos plėtojimas turi būti grindžiamas FOREST EUROPE procesu ir būti suderintas su FAO lygmeniu atliekamu darbu.
- Bendra Europos stebėsenos, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistema turi būti suderinama su esamais ataskaitų teikimo įsipareigojimais ir ją taikant turi būti siekiama išvengti darbo dubliavimo ir papildomos administracinės naštos bei išlaidų. Šiuo tikslu ji taip pat turėtų būti paremta esamomis priemonėmis, pavyzdžiui, nacionaliniais miškų aprašais, FISE ir ENFIN tinklu.
- Siekiant atsižvelgti į konkrečias regionines ir vietos sąlygas, iššūkius ir galimybes, į

¹ FOREST EUROPE ataskaita „Europos miškų būklė 2020 m.“, 2020 m.

² DE: 50% own < 20 ha,

https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/bundeswaldinventur3.pdf;jsessionid=972A5297B9463D98948E787D1AA78F19.live921?__blob=publicationFile&v=3; FR: about 2/3 own < 1 ha,

https://franceboisforet.fr/wp-content/uploads/2021/04/Brochure_chiffresClesForetPrivee_2021_PageApage_BD.pdf; FI: about 45% own < 10

ha, <https://www.luke.fi/en/natural-resources/forest/forest-resources-and-forest-planning/forest-ownership/>; LV: 50 % own < 5 ha,

https://www.zm.gov.lv/public/ck/files/MAF_parskats_Silava_privat_meza_apsaimn_monitorings.pdf.

valdymo sistemą turi būti įtraukti visi atitinkami administraciniai lygmenys ir suinteresuotieji subjektai, įskaitant miškų savininkus ir valdytojus, mokslininkus ir pilietinę visuomenę. Svarbus dėmesys turėtų būti skiriamas tam, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos dialogui ir keičiamasi geriausia patirtimi, remiantis valstybių narių patirtimi miškų srityje.

Galiausiai reikia pažymėti, kad strategija siekiama ekosisteminių paslaugų pusiausvyros pokyčių, t. y. pereiti nuo medienos gamybos prie kitų funkcijų, pvz., biologinės įvairovės ir su klimatu susijusių funkcijų. Tai būtų sisteminis pokytis. Sykiu reikia prisiminti, kad miškams taikoma daug besidubliuojančių ES teisės aktų ir politikos priemonių, kurių tikslai ir reikalavimai kartais vieni kitiems prieštarauja. Tai visų pirma Bioekonomikos veiksmų planas ir žaliajo kurso žaliajo ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo tikslai, Biologinės įvairovės strategija ir gamtos apsaugos teisės aktai, pavyzdžiui, Buveinių direktyva, klimato politika, įskaitant tokius teisės aktus, kaip LULUCF ir AIED, ir žemės ūkio politika bei jos kaimo vietovių vizija.

Tiek dėl sisteminių pokyčių, tiek dėl sudėtingos politinės ir teisinės aplinkos būtina atidžiai stebėti ir vertinti bendrą visų pagal šią strategiją įgyvendinamų iniciatyvų ir kitų susijusių ES politikos sričių poveikį visų su mišku susijusių paslaugų teikimui, taip pat miškininkystės sektoriaus ir su mišku susijusių pramonės šakų konkurencingumui, kaimo plėtrai ir užimtumui.

Apibendrinant galima pasakyti, kad Europos miškai atlieka labai svarbų vaidmenį prisidedant prie sveikos aplinkos, nes jie yra daugybės rūšių buveinė, padeda išlaikyti biologinę įvairovę ir remia žmonių ekonomiką, rekreaciją ir kultūrą. Jų svarbos neįmanoma pervertinti, ir ši nauja strategija yra tvirtas atspirties taškas ir pagrindas visiems sektoriaus dalyviams visais lygmenimis, kad jie galėtų remtis ir bendradarbiauti, kad būtų užtikrinta atsparių Europos miškų, atliekančių įvairias funkcijas, ateitis ir įveikti ateities uždaviniai.

3.6.2022

APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

Naujoji 2030 m. ES miškų strategija. Tvari miškotvarka Europoje
(2022/0000(INI))

Nuomonės referentė: Luisa Regimenti

PASIŪLYMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi ES yra maždaug 5 proc. viso pasaulio miškų ploto ir miškai sudaro 43 proc. ES sausumos ploto ir juose randama 80 proc. sausumos biologinės įvairovės¹;
- B. kadangi miškai yra labai svarbūs žmonių fizinei ir psichinei sveikatai ir gerovei, skatina perėjimą prie ekonomikos be iškastinio kuro ir atlieka svarbų vaidmenį vietos bendruomenių gyvenime, ypač kaimo vietovėse, kuriose jie svariai prisideda prie vietos pragyvenimo šaltinių;
- C. kadangi miškai ES teikia daug naudos visuomenei, įskaitant tokias esmines funkcijas kaip klimato reguliavimas, vandens tiekimas ir reguliavimas, švarus oras ir erozijos kontrolė; kadangi miškai taip pat dažnai naudojami kaip poilsio zonos ir tai labai naudinga ekologiniam turizmui, miško mokykloms ir kultūrai; jie taip pat yra svarbus vietos užimtumo ir ekonomikos augimo šaltinis ir kartu padeda išsaugoti gyvybingas kaimo vietoves visoje Sąjungoje;
- D. kadangi miškai kartu su atitinkamais savo anglies kaupikliais yra labai svarbūs siekiant švelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti ir juos reikia apsaugoti ir atkurti, kad būtų apribotas visuotinis atšilimas, ne vėliau kaip 2050 m. pasiektas poveikio klimatui neutralumas ir ES tikslas iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį; kadangi miškai taip pat yra labai svarbūs biologinės įvairovės šaltiniai;
- E. kadangi ES įsipareigojo siekti JT darnaus vystymosi tikslų, įskaitant 15 tikslą – saugoti

¹ Science for Environment Policy (2021) *European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation*. Future Brief 25. Europos Komisijos Aplinkos generaliniam direktoratui parengta trumpa Vakarų Anglijos universiteto Bristolyje Mokslinės komunikacijos skyriaus informacija. Pateikiama adresu: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>.

ir atkurti sausumos ekosistemas, skatinti tausų jų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės degradaciją ir pakeisti šį procesą priešingu bei sustabdyti biologinės įvairovės nykimą;

- F. kadangi siekiant išsaugoti ir suderinti ekologines, ekonomines ir socialines vertybes reikalinga gamtiškumu grindžiama ilgalaikė tvarios miškotvarkos vizija;
- G. kadangi norint, kad tvarios miškotvarkos sistema taptų išsamesne ir naudingesne tikrinimo priemone, leidžiančia nustatyti ir palyginti skirtingus tvarkymo metodus, jų poveikį ir bendrą Europos miškų būklę ir išsaugojimą, ji turės būti aiškiai apibrėžta, visų pirma atsižvelgiant į kriterijus, rodiklius ir ribines vertes, susijusius su ekosistemų būkle, biologine įvairove ir klimato kaita;
- H. kadangi ekosistema yra fizinė aplinka, kurią sudaro gyvi ir negyvi komponentai, kurie sąveikauja tarpusavyje, ir dėl šios sąveikos ekosistemos duoda labai daug naudos žmonėms ir ekonomikai ir ji vadinama ekosisteminėmis paslaugomis; kadangi klimato kaita ir biologinės įvairovės bei susijusių ekosisteminių paslaugų nykimas kelia sisteminę grėsmę visuomenei;
- I. kadangi geresnis supratimas apie galimus klimato sukeltus natūralius trikdžius Europos miškuose turėtų papildomai padėti rengiant miškotvarkos gaires ir prisitaikymo politiką, kurių tikslas būtų pašalinti šį pažeidžiamumą;
- J. kadangi miškai yra vis labiau pažeidžiami dėl klimato kaitos poveikio, visų pirma dėl vis dažnesnių miškų gaisrų; kadangi kiekybiškai įvertinti natūralių trikdžių poveikį miškų atsparumui ir produktyvumui dideliu mastu vis dar yra didelis iššūkis;
- K. kadangi turimi ES lygmens duomenys apie miškus yra neišsamūs ir skiriasi jų kokybė, o tai trukdo ES ir valstybėms narėms koordinuoti miškotvarką ir išsaugojimą;
- L. kadangi Europos aplinkos agentūros ataskaitoje „The European environment - state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe“² („Europos aplinka: 2020 m. padėtis ir perspektyva. Žinios, būtinos siekiant tvarios Europos“) teigiama, kad Europoje labai smarkiai sumažėjo biologinė įvairovė ir vienas iš veiksmų yra intensyvi miškotvarka, ir kad Europai kyla precedento neturinčio masto ir skubos uždavinių;
- M. kadangi 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje siūlomas bendras tikslas apsaugoti bent 30 proc. ES sausumos ploto taikant veiksmingą valdymo tvarką;
- N. kadangi siekiant padėti įveikti biologinės įvairovės nykimo ir klimato krizes labai svarbu, kad miškai būtų saugomi, atkuriami ir tvarkomi taip, kad būtų kuo labiau padidintas jų pajėgumas saugoti anglies dioksidą ir apsaugoti biologinę įvairovę;
- O. kadangi miškų, įskaitant visus likusius ES neliestus miškus ir sengires, apsauga yra labai svarbi siekiant išsaugoti biologinę įvairovę ir švelninti klimato kaitą;
- P. kadangi 2021 m. Jungtinio tyrimų centro ataskaitoje³ nurodyta, kad išlikę tik 4,9 mln.

² Europos aplinkos agentūra, *The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe*, 2020 m. gegužės 11 d., p. 83, <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>.

hektarų neliestų Europos miškų ir sengirių ir tai sudaro tik 3 proc. viso Sąjungos miškų ploto ir 1,2 proc. Sąjungos sausumos ploto;

- Q. kadangi neliesti miškai ir sengirės atlieka pagrindinį vaidmenį išsaugant biologinę įvairovę; kadangi jų biologinė įvairovė dažnai yra labai didelė, palyginti su kitais to paties ekologinio regiono miškais, jie pasižymi rūšių gausa ir juose aptinkama ypatingos floros ir faunos; kadangi neliesti miškai ir sengirės taip pat teikia daug kitų ypatingos svarbos ekosisteminių paslaugų;
- R. kadangi neteisėta medienos ruošą, įskaitant medienos ruošą saugomose teritorijose, pvz., „Natura 2000“ teritorijose, yra nuolatinė ir neišspręsta problema daugelyje ES šalių;
- S. kadangi valstybės narės turėtų parengti strateginius miškų planus ir nurodyti tarpinius tikslus siekiant užtikrinti ilgalaikį planavimą ir ES miškų strategijos principų tęstinumą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu; kadangi Komisija turėtų pateikti naudingų atsiliepimų apie tuos planus ir įvertinti, kiek jie atitinka Sąjungos klimato ir biologinės įvairovės tikslų reikalavimus;
- T. kadangi įgyvendinant Miškų strategijoje sutartus dalykus turi būti laikomasi subsidiarumo principo: kadangi pasidalijamoji kompetencija ir atsakomybė už miškus ES yra vienodai svarbios;
1. palankiai vertina ES miškų strategiją, kuri įtvirtinta Europos žaliajame kurse; pripažįsta trijų darnaus vystymosi aspektų – aplinkos, ekonomikos ir socialinio – svarbą; primena, kad aplinkos aspektas, įskaitant biologinę įvairovę ir ekosistemų išsaugojimą, yra kitų dviejų aspektų ramstis ir esminis darnaus vystymosi pagrindas; pabrėžia, kad ES miškų strategijos įgyvendinimo priemonės turėtų padėti siekti ES klimato ir biologinės įvairovės tikslų ir privalomų tikslų;
 2. pabrėžia daugialypį miškų vaidmenį ir sveikų, ekologiškai atsparių miškų ekosistemų, kurios teikia daugybę paslaugų visuomenei, svarbą; primygtinai tvirtina, kad biologinės įvairovės išsaugojimas ir buveinių apsauga bei išsaugojimas turėtų būti įtraukti į tvarią miškotvarką;
 3. pabrėžia esminį miškų ekosistemų vaidmenį švelninant klimato kaitą ir prisitaikant prie jos, taip pat prisidedant prie ES tikslo ne vėliau kaip 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia stiprinti jų atsparumą, visų pirma didinant miškų struktūrinę, funkcinę ir sudėties įvairovę; primygtinai tvirtina, kad struktūriniu požiūriu turtingi mišrūs miškai, pasižymintys didele ekologine įvairove, yra atsparesni ir gali geriau prisitaikyti;
 4. pabrėžia, kad miško žemė ir atitinkami jos anglies kaupikliai – gyvi medžiai ir negyva mediena – yra labai svarbus veiksnys siekiant apriboti visuotinį atšilimą, prisidėti prie ES poveikio klimatui neutralumo tikslų ir didinti biologinę įvairovę; mano, kad biologiškai įvairių miškų skatinimas yra veiksmingiausia apsaugos nuo klimato kaitos ir

³ Barredo, J., Brailescu, C., Teller, A., Sabatini, F.M., Mauri, A. and Janouskova, K., *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe*, EUR 30661EN, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021.

biologinės įvairovės nykimo priemonė;

5. yra susirūpinęs dėl nepalankių veiksnių, susijusių su klimato kaita, pvz., ilgalaikių sausrų ir medžių ligų, įskaitant kenkėjų sukeliamas ligas, kurios daro žalą aplinkai, poveikio miško plotams;
6. ragina Komisiją rinkti ir valstybėse narėse skleisti žinias apie tai, kaip pritaikyti miškus prie esamos ir numatomos klimato kaitos, laikantis naujosios ES prisitaikymo strategijos ir biologinės įvairovės strategijos; atsižvelgdamas į tai primygtinai pabrėžia, kad reikia specialios paramos ir tvirtesnio bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas srityse;
7. pažymi, kad miškų biologinė įvairovė ir jos unikalios ekosistemos teikia nepaprastai daug ekosisteminių paslaugų, kuriomis prisidedama prie klimato kaitos švelninimo priemonių, dirvožemio stabilumo ir derlingumo, vandens kokybės ir švietimo bei turizmo paslaugų; pabrėžia, kad patikimas „Natura 2000“ teritorijų valdymas yra būtinas siekiant išlaikyti ir didinti Europos biologinę įvairovę, ekosistemas ir jų teikiamas paslaugas;
8. palankiai vertina 2021 m. birželio 4 d. Komisijos sprendimą dėl logotipo „Natura 2000“ licencijavimo; pažymi, kad „Natura 2000“ ženklavimo sistema turėtų būti skatinama taikyti griežčiausius ES ekologinius standartus pažeidžiamiausių buveinių tipų ir rūšių apsaugai sausumoje; primena, kad tinklas „Natura 2000“ apima apie 18 proc. ES sausumos teritorijos; pabrėžia, jog valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nebūtų vykdoma jokia veikla, daranti žalą ar trikdanti rūšis tinklo „Natura 2000“ buveinėse; ragina ES miškų strategijoje nustatyti plataus užmojo tikslus siekiant išlaikyti ir atkurti nustatytųjų vietovių ekologines vertybes, atsižvelgiant į socialinius ir kultūrinius reikalavimus ir regionines bei vietos ypatybes; pažymi, kad išsaugojimo pastangos „Natura 2000“ teritorijose turėtų visiškai atitikti Buveinių ir Paukščių direktyvas ir 2030 m. ES biologinės įvairovės strategiją;
9. pažymi, kad „Natura 2000“ teritorijose visuomenei teikiamos vertingos ekosisteminės paslaugos; pabrėžia, kad logotipas NATURA 2000, žymintis prekes ar paslaugas, turėtų reikšti, kad tomis prekėmis ir paslaugomis padedama siekti „Natura 2000“ teritorijos, iš kurios jos yra gautos, išsaugojimo tikslų;
10. palankiai vertina Komisijos paskelbtą 2020–2024 m. strateginį ES ekologinio ženklo darbo planą; primena, kad ES ekologinis ženklas yra savanoriškas aplinkosauginio veiksmingumo didinimo ženklas; pažymi, kad ekologinio ženklo sistema skatinama ES žiedinė ekonomika ir prisidedama prie tvaraus vartojimo ir gamybos praktikos; ragina ES miškų sektoriuje nustatyti griežtus standartus ir stebėseną ir skatinti didesnę ekologinio ženklo naudojimą;
11. pabrėžia, kad svarbu išplėsti ekologinio ženklo taikymo medienos gaminiams sritį, kad būtų įtrauktas šių gaminių tvarumo lygis; ragina valstybes nares skatinti gamintojus labiau naudoti ženklą „Natura 2000“ ne medienos miško produktams;
12. primena svarbias ekonomines ir socialines funkcijas, kurias sveiki miškai atlieka siekiant, kad kaimo vietovės išliktų gyvybingos; pabrėžia neinvazinės ekonominės su mišku susijusios veiklos, kurią vykdančią atsižvelgiama į miškų ekosistemų ekologines

ribas, svarbą ir kad intensyvi ekonominė su miškais susijusi veikla gali turėti įvairuojantį ardomąjį poveikį miškų ekosistemoms; pažymi, kad didelio masto plynas kirtimas gali turėti didelį poveikį vietos ekosistemoms ir prisideda prie biologinės įvairovės nykimo; pabrėžia, kad pagal ES miškų strategiją turėtų būti skatinama tokia ekonominė veikla, kurią vykdant būtų atsižvelgiama į tvarias miškų ekosistemų ribas; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu skatinti su mediena nesusijusią miškų sektoriaus ekonominę veiklą, siekiant įvairinti vietos ekonomiką ir darbo vietas ir pakreipti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas kaimo ir atokiose vietovėse priešinga linkme;

13. pabrėžia, jog svarbu, kad ES skatintų miškų ekosistemų apsaugą, išsaugojimą ir atkūrimą, atsižvelgdama į būsimą ES gamtos atkūrimo teisės aktą ir didindama jų atsparumą, kartu remdama ekonomiškai perspektyvaus ir gyvybingo miškų sektoriaus ir vietos bendruomenių plėtrą; ragina parengti ilgalaikę Europos miškų apsaugos ir atkūrimo viziją;
14. pabrėžia, kad į ES miškų strategiją svarbu įtraukti visuomenės sveikatos ir bendros sveikatos koncepcijos aspektus; pabrėžia, kad natūralios miško ekosistemos ir prieiga prie miškų ir žaliųjų miesto bei priemiestinių miško plotų teikia įvairios naudos sveikatai, skatina sveiką gyvenimo būdą ir prisideda prie ES piliečių gerovės;
15. pabrėžia žiedinės miškų bioekonomikos vaidmenį skatinant tvarų augimą, kaip pagrindinius principus naudojant žiediškumą ir pakopinį veiksmingą biomasės ir miškų išteklių naudojimą;
16. pabrėžia, kad visose valstybėse narėse reikia turėtų laiku ir dažnai pateikiamų palyginamų duomenų, ir atkreipia dėmesį į tai, kad tokių duomenų analizė atlieka itin svarbų vaidmenį remiant tvarią miškotvarką ir miškų apsaugą, be kita ko, užkertant kelią neteisėtai medienos ruošai ir numatant bei švelninant natūralių trikdžių, pvz., audrų, miškų gaisrų ir kenkėjų, poveikį; pabrėžia, kad reikia atgaline data sukurti visų teritorijų, atitinkančių sengirių ir neliestų miškų kriterijus, duomenų bazę; todėl palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl miškų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistemos;
17. ragina Komisiją užtikrinti koordinuojamą ES miškų stebėsenos, duomenų rinkimo ir ataskaitų teikimo sistemą, kuria naudotųsi valstybių narių kompetentingos institucijos rengdamos strateginius miškų ir su mišku susijusio sektoriaus planus; pabrėžia, kad ši integruota ES masto miškų stebėsenos sistema turėtų būti grindžiama suderintais ir mokliškai pagrįstais rodikliais ir apimti mechanizmus, kuriais būtų siekiama išvengti klaidų, pvz., dvigubos apskaitos, tvarkant valstybių narių pateiktus duomenis;
18. atkreipia dėmesį į pažangiųjų technologijų naudojimo naudą renkant duomenis, pvz., rengiant nacionalinius miškų aprašus, gerinant visuomenės prieigą prie duomenų ir užtikrinant patikimų miškininkystės duomenų nuoseklumą, kokybę ir palyginamumą;
19. pakartoja savo raginimą griežtai saugoti visas išlikusias sengires ir neliestus miškus laikantis 2030 m. biologinės įvairovės strategijos; primygtinai reikalauja teikti apsaugą ir buferinėms zonoms, esančioms greta neliestų miškų ir sengirių, siekiant remti sengirėms būdingų savybių išsivystymą; pabrėžia, kad tinkamos apsaugos išplėtimas įtraukiant buferines zonas pagerins didelės ekologinės vertės buveinių jungtis, o tai labai prisidės prie išsaugojimo ir neigiamo susiskaidymo poveikio sumažinimo;

20. pabrėžia, kad svarbu griežtai saugoti teritorijas, esančias greta neliestų miškų ir sengirių, siekiant pagerinti išsaugojimo būklę, sumažinti saugomų rūšių išnykimo riziką ir jų pažeidžiamumą; todėl kai „Natura 2000“ teritorijos supa tokius miškus, šių vietovių tvarkymo gairės turėtų būti pritaikytos taip, kad būtų remiamas antrinių sengirių ir (arba) sengirių požymių vystymasis;
21. apgailestauja dėl to, kad 2021 m. Komisija nepriėmė gairių dėl sengirių ir neliestų miškų apibrėžties, kaip nurodyta 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje; pabrėžia, kad reikia skubiai susitarti dėl darbinės ES neliestų miškų ir sengirių apibrėžties, siekiant užtikrinti, kad jie būtų griežtai saugomi; pabrėžia, kad ši apibrėžtis turi būti grindžiama ekologiniais principais ir ja turi būti atsižvelgiama į Europos miškų įvairovę, skirtingas klimato zonas ir skirtingas vietas aplinkybes;
22. pabrėžia, kad, remiantis moksliniais tyrimais⁴, sengirės ir seni miškai toliau kaupia anglį, o tai prieštarauja požiūriui, kad jie yra neutralaus anglies dioksido poveikio ar netgi CO₂ šaltiniai;
23. pabrėžia, kad siekiant ES tikslo turėti daugiau, atsparesnės ir įvairesnės miško žemės taip pat reikia turėti galimybę naudotis geriausiais turimais genetiniais ištekliais didelės vertės sengirėse ir neliestuose miškuose; pabrėžia, kad svarbu remti nacionalinius sėjinukų genų fondus, kad vietos ir regionų miškų atkūrimo ir įveisimo iniciatyvos būtų aprūpintos pakankamu vietinių medžių rūšių skaičiumi; primena, kad medžių sodinimas priklauso nuo vietos suinteresuotųjų subjektų paramos ir regioninio planavimo;
24. ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai baigti kurti sengirių ir neliestų miškų kartografavimo ir stebėsenos sistemą užpildant žinių apie jų geografinę vietą spragas, be kita ko, naudojant naujausias skaitmenines technologijas, pvz., palydovinę stebėseną, ir integruojant kitus geriausius vietoje turimus duomenis; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti skaidrią ir lengvai prieinamą visų galimų teritorijų, atitinkančių kriterijus, kad jas būtų galima priskirti sengirių ir neliestų miškų kategorijai, duomenų bazę ir paskelbti laikiną neliestų miškų ir sengirių medienos ruošos moratoriumą, siekiant nedelsiant teisiškai užtikrinti šių teritorijų neintervencinį statusą;
25. reiškia didelį susirūpinimą dėl tebesitęsiančios neteisėtos medienos ruošos problemos, be kita ko, teritorijose, saugomose pagal „Natura 2000“ ir Paukščių bei Buveinių direktyvas; pabrėžia, kad neteisėta medienos ruoša daro poveikį biologinei įvairovei ir gali turėti poveikį, kurį sunku, o gal net neįmanoma, pakreipti priešinga linkme ir atitaisyti;
26. mano, kad neteisėta medienos ruoša turėtų būti laikoma nusikalstama veika ir už ją turėtų būti taikomos atitinkamos baudžiamosios sankcijos, todėl ji turėtų būti įtraukta į persvarstyto Direktyvos dėl nusikaltimų aplinkai taikymo sritį; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis skubių veiksmų siekiant sustabdyti neteisėtą medienos ruošą ir sugriežtinti neteisėtos prekybos mediena kontrolę, atidžiai stebint galiojančius teisės aktus ir užtikrinant jų vykdymą, taip pat naudojant geoerdvines ir nuotolinio stebėjimo technologijas; ragina Komisiją išplėsti Europos prokuratūros įgaliojimus siekiant įtraukti nusikaltimus aplinkai;

⁴ Luyssaert S. ir kt., 2008: *Old-growth forests as global carbon sinks*. Pateikta „Nature“.

27. pabrėžia, kad svarbu didinti valstybių narių kompetentingų institucijų vaidmenį kovojant su neteisėta medienos ruoša, remiantis įgyvendinant ES medienos reglamentą ir užtikrinant jo vykdymą įgyta patirtimi, ir ragina patobulinti nuostatas dėl stebėsenos ir kontrolės kiekybės ir kokybės ir tinkamai apsaugoti miškininkus;
28. palankiai vertina miškų atkūrimo ir įveisimo veiksmų planą, pagal kurį iki 2030 m. ES būtų pasodinta bent 3 mlrd. papildomų medžių; pabrėžia, kad tokios iniciatyvos turėtų būti įgyvendinamos laikantis aiškių ekologinių principų ir visiškai suderinamos su biologinės įvairovės tikslu, pirmenybę teikiant miškų ekosistemų atkūrimui; atsižvelgdamas į tai ragina parengti plataus užmojo moksliskai pagrįstas gaires dėl biologinei įvairovei palankių miško atkūrimo ir įveisimo tikslų, kuriomis būtų užtikrinta, kad miškai būtų atsparūs, mišrūs ir sveiki, ir būtų išvengta neigiamo poveikio, kurį monokultūros gali daryti miškų ekosistemoms; pabrėžia, kad mišrios ir sveikos miško ekosistemos paprastai yra atsparesnės nei monokultūriniai miškai arba miškai, kurių medienos ruošos ciklai yra trumpi;
29. pabrėžia, kad įgyvendinant miškų atkūrimo ir įveisimo veiksmų planą reikėtų tinkamai atsižvelgti į Europos miškų įvairovę, nuosavybės tipus ir valdymo tradicijas ir tai turėtų būti daroma glaudžiai bendradarbiaujant ir konsultuojantis su valstybėmis narėmis ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
30. ragina Komisiją parengti įrodymais pagrįstus rodiklius ir ribines vertes, kurie papildytų tvarios miškotvarkos sistemą, visų pirma kiek tai susiję su aiškių kriterijų, susijusių su ekosistemų sveikata, biologine įvairove ir klimato kaita, rengimu, siekiant, kad jie taptų veiksminga ES miškų tvarumo gerinimo priemone ir užtikrintų, kad miškotvarka padėtų siekti ES klimato ir biologinės įvairovės tikslų; mano, kad šie papildomi rodikliai ir ribinės vertės yra esminė priemonė siekiant apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir švelninti klimato kaitą bei prisitaikyti prie jos miškų sektoriuje;
31. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą stiprinti tvarios miškotvarkos sistemą siekiant pagerinti miškų ekosistemų kokybę ir padidinti įvairovę; pabrėžia, kad gamtiškoji miškininkystė ir tvari miškotvarka gali duoti panašios arba didesnės ekonominės naudos, sykiu išsaugodamos ir skatindamos ekosistemų vientisumą ir atsparumą;
32. pabrėžia, kad dėl sąmoningo pasirinkimo vykdyti neintervencinę ar gamtiškąją miškotvarką didėja jų, kaip anglies dioksido absorbentų ir biologinės įvairovės prieglobsčio, ir biologinės įvairovės atkūrimo potencialas;
33. pabrėžia, kad tam tikromis aplinkybėmis miškų apleidimas gali nulemti darbo vietų kaimo vietovėse praradimą ir didesnę priklausomybę nuo miško produktų importo iš pasaulio dalių, kuriose miškotvarka yra mažiau tvari;
34. pabrėžia, kad svarbu remti ir skatinti aplinkai naudingą veiklą ir gamtiškąją miškotvarką, visų pirma miškų savininkų ir miškotvarkininkų, kurie atsižvelgia į geriausią praktiką ir mokslinius įrodymus, taikomus ekosisteminius metodus;
35. pabrėžia, kad svarbu tinkamai įvertinti tvarios miškotvarkos planų poveikį aplinkai ir skubiai imtis su jais susijusių veiksmų; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti Paukščių ir Buveinių direktyvų, įskaitant tinklą „Natura 2000“, įgyvendinimą ir vykdymą;

36. ragina valstybes nares toliau dėti pastangas siekiant tinkamai įgyvendinti nacionalines strategijas ir teisės aktus, susijusius su tvaria miškotvarka, ir pritaikyti juos prie nacionalinių, regioninių ir vietos aplinkybių; ragina valstybes nares tinkamai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti su miškais susijusius ES teisės aktus ir privalomus tikslus; ragina Komisiją geriau laikytis ES teisės, o valstybes nares – bendradarbiauti derinant tvarios miškotvarkos sistemas, kad būtų sustiprinta ES tvarios miškotvarkos sistema ir toliau plėtojama tvarios miškotvarkos praktika;
37. apgailestauja dėl to, kad paskutinio ataskaitinio laikotarpio pagal Buveinių direktyvą duomenys parodė, jog nepalankios būklės ES miškų procentinė dalis 2013–2018 m. laikotarpiu padidėjo iki 84,5 proc., palyginti su 82 proc., nustatytais 2007–2012 m. vertinime; pabrėžia, kad, imant pagal regionus, didžiausia vertinimų „nepalanki–bloga būklė“ dalis tenka Bendrijos svarbos borealinių miškų buveinėms (56 proc.), juose taip pat yra didžiausia procentinė dalis buveinių, kurių būklė blogėja (43 proc.), o didžiausia patvirtintų geros ir gerėjančios būklės vertinimų procentinė dalis tenka Makaronezijos – Azorų, Madeiros ir Kanarų salų (jos pasižymi unikalia biogeografija, susijusia su priešledynmečio Viduržemio jūros flora) – miškams⁵;
38. pabrėžia, kad įgyvendinant miškų strategijoje sutartus dalykus reikia laikytis subsidiarumo principo; vis dėlto pabrėžia, kad ES pasidalijamoji kompetencija ir atsakomybė miškų srityje yra vienodai svarbios, ypač įgyvendinant ES aplinkos politiką, įskaitant klausimus, susijusius su miškų tvarumu ir biologinės įvairovės apsauga; pabrėžia miškų tipų įvairovę ES ir skirtingas nuosavybės struktūras bei tvarkymo praktiką, taip pat kultūrinės ir ekologinės sąlygas, sudėtį ir miškininkystės tradicijas; atkreipia dėmesį į tai, kad atspariausieji miškai yra įvairūs struktūriniu ir genetiniu požiūriu, pasižymi vienos rūšies individų tinklu ir turtingais simbiotiniais ryšiais, taigi yra savarankiškos ekosistemos;
39. atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikėtų skatinti specialiai pritaikytus tvarios miškotvarkos sprendimus, remiantis vietos, regionų ir nacionalinių suinteresuotųjų subjektų patirtimi ir žiniomis bei gamtiškosios miškininkystės principais ir gairėmis; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad nereikėtų numatyti vieno visiems tinkamo sprendimo;
40. pripažįsta, kad miškotvarka yra susijusi su konkrečia vietoje ir kad dėl skirtingų miško sąlygų ir miško tipų gali reikėti taikyti skirtingus tvarkymo metodus, grindžiamus skirtingais ekologiniais poreikiais ir miško žemės savybėmis, ir atsižvelgti į miškų sektoriaus darbuotojų, savininkų ir kitų susijusių subjektų teises ir interesus;
41. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, parengti vietos lygmeniu pritaikytas gamtinės miškininkystės gaires ir savanorišką sertifikavimo sistemą, pagal kurią būtų sukurtas ES kokybės ženklas, kuriuo būtų skatinama biologinei įvairovei palankiausia tvarkymo praktika;
42. ragina Komisiją užtikrinti, kad šiomis iniciatyvomis būtų gerinamos miškų ekosistemos,

⁵ Science for Environment Policy (2021) *European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation*. Future Brief 25. Europos Komisijos Aplinkos generaliniam direktoratui parengta trumpa Vakarų Anglijos universiteto Bristolyje Mokslinės komunikacijos skyriaus informacija. Pateikiama adresu: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>.

saugoma biologinė įvairovė ir užtikrinama pridėtinė vertė iš gamtai palankios miškotvarkos praktikos; pažymi, kad dauguma esamų savanoriško sertifikavimo sistemų pasirodė esančios patikimos ir veiksmingos priemonės skatinant tvarios miškotvarkos praktiką visoje Europoje ir kad palankiai vertinama tai, kad sistemas tikrina ES institucijos, nes tai padeda jas nuolat tobulinti;

43. pabrėžia, kad, be anglies dioksido sekvestracijos, agrarinė miškininkystė teikia svarbios papildomos naudos laukinei gamtai ir biologinei įvairovei (gerėja laukinės gamtos buveinės, daugėja apdulkintojų, vabzdžių), dėl jos gerėja dirvožemio būklė ir jis apsaugomas nuo erozijos, nitratų išplovimo ir potvynių^{6,7,8};
44. pabrėžia, kad daugiau lėšų turėtų būti skiriama naujos su miškais susijusios politikos rėmimui ir specialaus, tikslinio priemonių, kuriomis siekiama didinti tvarumą ir stiprinti klimato kaitos švelninimą, finansavimo nustatymui; pabrėžia, kad šis finansavimas turėtų būti naudojamas siekiant paskatinti miškų savininkus ir miškotvarkininkus investuoti į didesnę miškų apsaugą ir atkūrimą ir skatinti biologinei įvairovei palankią tvarią miškotvarką;
45. pabrėžia, kad perėjimas prie gamtiškosios ES miškininkystės modelio turi būti teisinga pertvarka, kurią vykdant būtų remiamas miškininkystės sektoriaus perėjimas prie ekonomiškai perspektyvių ir ekologiškai sveikų miškų;
46. ragina Komisiją įvertinti įvairių ES finansavimo priemonių tinkamumą siekiant užtikrinti būtiną paramą miškininkystės sektoriaus perėjimui prie tvarios biologinei įvairovei palankios praktikos ir miškų ekosisteminių paslaugų plėtojimui ir įvertinti šių fondų suderinamumą su ES miškų strategijoje ir Biologinės įvairovės strategijoje nustatytais įsipareigojimais ir tikslais; visų pirma pabrėžia, kad svarbu įvertinti, ar valstybės narės ir Sąjunga skyrė pakankamai lėšų „Natura 2000“ teritorijose esantiems miškams apsaugoti;
47. ragina valstybes nares didinti valstybinių miškininkystės tarnybų žmogiškuosius ir finansinius išteklius; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti viešojo sektoriaus praktinę patirtį; pabrėžia, kad valstybinės miškininkystės tarnybos gali suteikti privačių miškų savininkams labai reikalingų praktinių žinių, susijusių su gamtiškąja miškininkyste ir prisitaikymu prie klimato kaitos padarinių, kaip rodo Prancūzijos nacionalinės miškų tarnybos (ONF) vykdomas Giono projektas;
48. pabrėžia bendros žemės ūkio politikos svarbą ir pažymi, kad galima pagerinti kaimo plėtrai skirtų lėšų panaudojimą valstybėse narėse, visų pirma įgyvendinant programas, susijusias su miškų biologinės įvairovės didinimu;

⁶ Kay, S.; Rega, C.; Moreno, G.; den Herder, M.; Palma, J. H.; Borek, R.; Crous-Duran, J.; Freese, D.; Giannitsopoulos, M.; Graves, A.; Jäger, M.; Lamersdorf, N.; Memedemin, D. et al. (2019): *Agroforestry creates carbon sinks whilst enhancing the environment in agricultural landscapes in Europe*. In: Land Use Policy 83, pp. 581–593. DOI: 10.1016/j.landusepol.2019.02.025.

⁷ Burges, P.; Newman, S.; Pagella, T.; Smith, J.; Westaway, S.; Briggs, S.; Knight, I.; Whistance, L.; Raskin, B.; Osborn, S. (2019): *The Agroforestry Handbook: Agroforestry for the UK 1st Edition*. Bristol, UK. - Agroforestry for the UK. Soil Association, UK., 2019.

⁸ Torralba, M.; Fagerholm, N.; Burgess, P. J.; Moreno, G.; Plieninger, T. (2016): *Do European agroforestry systems enhance biodiversity and ecosystem services? A meta-analysis*. In: Agriculture, Ecosystems & Environment, 230, 150-161. DOI: 10.1016/J.AGEE.2016.06.002.

49. ragina valstybes nares naudoti turimas paramos priemones miškams ir biologinei įvairovei išsaugoti; taip pat pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pakankamai išteklių ES miškų strategijai įgyvendinti; primena, jog nustatyta, kad du iš pagrindinių kaimo plėtrai skirtų finansavimo šaltinių, skirtų tvariai miškotvarkai remti siekiant ES biologinės įvairovės ir klimato srities prioritetų 2014–2020 m. laikotarpiu, buvo kur kas mažesni už įgyvendinimo mastą, kurio reikia, kad valstybės narės įvykdytų savo teisinius įsipareigojimus pagal Buveinių ir Paukščių direktyvas;
50. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą nustatyti ES mokėjimų už ekosistemines paslaugas sistemas, imantis su miškais susijusių intervencinių veikslių pagal 2023–2027 m. bendrą žemės ūkio politiką;
51. palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl anglies dioksido sekvestraciją dirvožemyje didinančio ūkininkavimo, kuriuo siekiama skatinti naujus viešųjų ir privačiųjų šaltinių verslo modelius atlyginant už valdymo praktiką, kuria siekiama didinti sekvestraciją biomaseje ir dirvožemyje, laikantis ekologinių principų, didinant biologinę įvairovę ir laikantis Sąjungos aplinkos ir klimato tikslų bei reikšmingos žalos nedarymo principo;
52. atkreipia dėmesį į tai, kad reikalingos sekvestruojamojo ūkininkavimo iniciatyvos, grindžiamos patikima moksline metodika, ir pabrėžia, kad sąmoningas neintervencinės sistemos pasirinkimas didelių anglies sancaupų ir didelės gamtinės vertės ekosistemose, atitinkantis Biologinės įvairovės strategijos tikslus, galėtų būti tinkamas finansuoti pagal sekvestruojamojo ūkininkavimo sistemas ir priskiriamas prie sertifikuotų anglies dioksido absorbavimo projektų;
53. palankiai vertina Komisijos planą iki 2022 m. pasiūlyti privalomą ES anglies dioksido absorbavimo sertifikavimui skirtą reglamentavimo sistemą, kad būtų galima teisingai kiekybiškai įvertinti anglies dioksido absorbavimo pastangas, apie jas pranešti ir jas patvirtinti ir išvengti klaidingo duomenų pateikimo bei ekologinio manipuliavimo rizikos;
54. primena, kad svarbu parengti pažangią bendradarbiavimo strategiją, kurioje dalyvautų visi atitinkami miškininkystės sektoriaus subjektai, kompetentingi išsaugoti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę ir išlaikyti sveikus bei atsparius miškus ir pagal kurią būtų veikiama visais politikos formavimo lygmenimis, siekiant atidžiai ir nuodugniai įvertinti ir skubiai rasti būdus, kaip pasiekti naujosios 2030 m. miškų strategijos tikslus ir užtikrinti Europos miškų rūšių ir buveinių apsaugą;
55. yra susirūpinęs dėl to, kad numatoma išplėsti gaisringas zonas ir nustatyti ilgesnius sezonus, kai daugumoje Europos regionų kyla didelė gaisrų rizika, visų pirma esant didelio išmetamųjų teršalų kiekio scenarijui; pabrėžia, kad trūksta paramos gebėjimams stiprinti teikiant konsultavimo paslaugas ir yra mažai gairių, kaip įgyvendinti su miškais susijusią prisitaikymo veiklą ir klimato kaitos rizikos (pvz., gamtos gaisrų, dirvožemio erozijos, ligų ir potvynių) prevencijos ir mažinimo priemones; ragina Komisiją rinkti ir valstybėse narėse skleisti žinias apie tai, kaip pritaikyti miškus prie esamos ir numatomos klimato kaitos, laikantis naujosios ES prisitaikymo strategijos; ragina Komisiją, remiantis patobulintais „Copernicus“ produktais, dirbtiniu intelektu ir kitais nuotolinio stebėjimo duomenimis, parengti miškų gaisrų rizikos vertinimus ir žemėlapius siekiant paremti prevencinius veiksmus;

56. pabrėžia, kad svarbu toliau plėtoti ir visapusiškai panaudoti ES civilinės saugos mechanizmą, susijusį su miškų gaisrais ir kitomis gaivalinėmis nelaimėmis;
57. pabrėžia, kad reikia teikti papildomą paramą valstybėms narėms, visų pirma kovojant su gaivalinėmis nelaimėmis, be kita ko, tokiomis kaip užsikrėtimas žievėgraužiais tipografais ir miškų gaisrai;
58. ragina veikiančias platformas, ekspertų grupes ir kitus panašius subjektus visais su miškais susijusiais klausimais užtikrinti teisingą ir įtraukų atstovavimą įvairiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant tinkamą atstovavimą čiabuvių tautoms; primena pažangios bendradarbiavimo strategijos, kuria būtų siekiama užtikrinti labai reikalingą tarpvalstybinį bendradarbiavimą siekiant užtikrinti ilgalaikį vertingiausių ir gresiančių išnykti Europos rūšių ir buveinių išlikimą, svarbą;
59. ragina Komisiją skatinti kurti partnerystės įgūdžių srityje iniciatyvas, kuriose dalyvautų miškininkystės srities suinteresuotieji subjektai, siekiant užtikrinti kokybiškų darbo vietų kūrimą, geras darbo sąlygas, aukštesnius sveikatos ir saugos standartus, apsaugą nuo pavojų ir galimybę gauti profesinį ir specializuotą mokymą, suteikiant galimybę kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti pereinant prie tvarios gamtiškosios miškotvarkos praktikos, kuria būtų siekiama išsaugoti esamus miškus ir užtikrinti miško įveisimo ir atkūrimo iniciatyvų įgyvendinimą;
60. primygtinai ragina valstybes nares pripažinti alinantį darbo miškininkystės, statybos, dailidystės ir baldų gamybos sektoriuose pobūdį ir nustatyti arba toliau taikyti ankstyvo išėjimo į pensiją ar atleidimo iš darbo sistemas šiuose sektoriuose dirbantiems darbuotojams; pabrėžia, kad šių sektorių darbuotojai, išėję į pensiją, turėtų gauti socialinę ir medicininę pagalbą, pritaikytą jų poreikiams;
61. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su miškų ūkio mašinų gamintojais, imtis iniciatyvų siekiant pagerinti tokių mašinų aplinkosauginį projektavimą, kad būtų suderintas aukštas darbuotojų apsaugos lygis ir minimalus poveikis miškų dirvožemiui ir vandeniui;
62. pabrėžia, kad svarbu įtraukti pilietinę visuomenę į sprendimų, susijusių su miškininkystės sektoriumi, priėmimo procesą, ir primygtinai ragina užtikrinti skaidrią prieigą prie miškininkystės duomenų;
63. pabrėžia inovacijų miškų bioekonomikos srityje svarbą ir pritaria tam, kad reikia nuolat vykdyti naujų miško produktų mokslinius tyrimus ir diegti inovacijas;
64. pabrėžia, kad reikia mokslinių tyrimų ir inovacijų miškų sektoriuje ir tai, kad dėmesys turi būti skiriamas naujiems miško produktams, inovacijoms ir tvariai miškotvarkai; primena, kad partnerystė mokslinių tyrimų ir plėtros srityje turi būti plėtojama pasitelkiant esamas ES bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje iniciatyvas, pvz., Europos miškų sektoriaus technologijų platformą (FTP), kurią 2004 m. inicijavo Komisija, ir Europos miškų institutą (EFI);
65. ragina Komisiją propaguoti ES miškų apsaugos standartus ir užmojus tarptautiniu lygmeniu;

66. palankiai vertina Komisijos sprendimą įtraukti Europos miškus į reglamento dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų prekių ir produktų uždraudimo taikymo sritį, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas kovos su miškų naikinimu srityje ir remti novatorišką Europos miškų sektorių;
67. ragina Komisiją vėl pradėti derybas dėl tarptautinės teisiškai privalomos miškų konvencijos, kuria būtų prisidedama prie miškų tvarkymo, išsaugojimo ir tvarios plėtros ir būtų numatytos įvairios papildomos jų funkcijos ir naudojimo būdai, įskaitant miško atkūrimo, miško įveisimo ir miško išsaugojimo priemones, kartu atsižvelgiant į dabarties ir ateities kartų socialinius, ekonominius, ekologinius, kultūrinius ir dvasinius poreikius, atkreipiant dėmesį į labai svarbų visų rūšių miškų vaidmenį išsaugant ekologinius procesus ir pusiausvyrą ir remiant čiabuvių, jų bendruomenių ir kitų bendruomenių bei miško gyventojų tapatybę, kultūrą ir teises.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	2.6.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 62 -: 13 0: 10
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Nikos Androulakis, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooker, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sogaard-Lidell, Maria Spyrali, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Manuel Bompard, Annika Bruna, Catherine Chabaud, Stelios Kympouropoulos, Christel Schaldemose

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

62	+
PPE	Bartosz Arłukowicz, Hildegard Bentele, Traian Băsescu, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Stelios Kypourouopoulos, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Luisa Regimenti, Maria Spyrali, Pernille Weiss, Esther de Lange
Renew	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Linea Sogaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir, Michal Wiezik, Salima Yenbou, Nicolae Ștefănuță
S&D	Nikos Androulakis, Maria Arena, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, César Luena, Javi López, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

13	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Focchi, Raffaele Fitto, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini, Rob Rooken, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
ID	Sylvia Limmer
PPE	Alexander Bernhuber, Jessica Polfjärd
Renew	Nils Torvalds, Emma Wiesner

10	0
ID	Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Annika Bruna, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Ivan Vilibor Sinčić, Edina Tóth

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

15.6.2022

VYSTYMOŠI KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

Naujoji 2030 m. ES miškų strategija. Tvari miškotvarka Europoje
(2022/2016(INI))

Nuomonės referentė: Michèle Rivasi

PASIŪLYMAI

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi pastaraisiais dešimtmečiais miškai buvo kertami ir alinami vis sparčiau (daugiausia dėl žemės ūkio plėtros, neteisėtos ar netvarios medienos ruošos ir kitos veiklos, pvz., kasybos);
- B. kadangi dėl miškų naikinimo labai sumažėjo biologinė įvairovė ir buvo naikinamos buveinės, sustiprėjo klimato kaita, nes į atmosferą pateko didžiulis anglies junginių kiekis, ir padidėjo naujų virusinių ligų protrūkių rizika;
- C. kadangi didelio masto miškų naikinimas žemės ūkio, kasybos ir infrastruktūros plėtros tikslais sukelia sunkius žmogaus teisių pažeidimus, turinčius pražūtingą poveikį miškų gyventojams, įskaitant žemės grobimą, priverstinį iškeldinimą, policijos priekabiavimą ir bendruomenių vadovų, žmogaus teisių gynėjų ir aktyvistų savavališką sulaikymą bei kriminalizavimą;
- D. kadangi Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva skatinama naudoti biomasę (įskaitant medienos biomasę) energijos tikslais;
- E. kadangi iš neseniai paskelbtos Komisijos ataskaitos¹ matyti, kad bendras medienos biomasės naudojimas ES per pastaruosius du dešimtmečius padidėjo maždaug 20 proc., ir padidintas atsinaujinančiosios energijos tikslinis rodiklis tam gali daryti dar didesnę įtaką;
- F. kadangi medžių kirtimas siekiant deginti medieną bioenergijai taip pat mažina anglies dioksido absorbentus miškuose;
- G. kadangi įvairiuose Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos ir Komisijos Jungtinio

¹ Jungtinio tyrimų centro politikos mokslinio konsultavimo ataskaita *The use of woody biomass for energy production in the EU* (liet. „Medienos biomasės naudojimas energijos gamybai ES“), 2021.

tyrimų centro moksliniuose tyrimuose daroma išvada, kad deginant didžiąją miško biomasės dalį išmetama daugiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų nei deginant anglis, naftą ir dujas²;

- H. kadangi, Interpolo duomenimis, kai kuriose šalyse nelegalios medienos pramonė sukelia iki 90 proc. atogrąžų miškų naikinimo ir pritraukia didžiausias pasaulio organizuotas nusikalstamas grupuotes;
1. palankiai vertina Naująją 2030 m. ES miškų strategiją kaip vieną iš pavyzdinių Europos žaliojo kurso iniciatyvų siekiant ES biologinės įvairovės tikslų, taip pat tikslo iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui;
 2. primena ES atsakomybę saugant ir atkuriant pasaulio miškus bei didinant jų atsparumą ir pažymi, kad miškotvarkos srityje, be kita ko, kaip jos išorės aspekto dalis, pirmenybė turėtų būti teikiama miškų brandinimui siekiant padidinti anglies dioksido sekvestraciją ir biologinės įvairovės teikiamą naudą; pažymi, kad tvari miškotvarka, pasinaudojant įvairiomis priemonėmis ir geriausios praktikos pavyzdžiais, gali atlikti nepaprastai svarbų vaidmenį klimato apsaugos srityje; primena, kad miškų anglies dioksido saugojimo pajėgumai sudarys sąlygas pereiti prie anglies dioksido poveikio neutralumo; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad svarbu didinti medžių dangą, atkurti pažeistas ekosistemas ir atkurti dirvožemį, be kita ko, vykdant miško atkūrimo ir įveisimo bei jo atsparumo didinimo programas, grindžiamas aiškiais ekologiniais principais, kartu siekiant įgyvendinti Darbotvarkę iki 2030 m.;
 3. pripažįsta, kad miškai atlieka itin svarbų vaidmenį klimato ir biologinės įvairovės apsaugos srityje; pabrėžia, kad miškai prisideda prie neigiamo klimato kaitos poveikio (pvz., ekstremalių meteorologinių reiškinių, įskaitant potvynius, sausras, audras, dirvožemio eroziją, karščio bangas ir gaisrus) švelninimo ir prisitaikymo prie jo; atsižvelgdamas į tai primena, kad tvari miškotvarka taip pat gali užtikrinti pakrančių teritorijų ir bendruomenių apsaugą; pabrėžia, kad miškai teikia įvairias ekosistemines paslaugas, susijusias ne vien su anglies dioksido sekvestracija, pvz., natūraliai filtruoja vandenį; primena neigiamą visuotinio atšilimo poveikį ekosistemoms ir rūšių migracijai dėl klimato kaitos, todėl šiuo klausimu reikalinga speciali stebėseną ir priežiūra;
 4. primena, kad miškų naikinimas ir ekosistemų konversija daro didelį poveikį žmogaus teisėms, ypač čiabuvių ir vietos bendruomenių teisėms bei žemės naudojimo teisėms; todėl mano, kad būsimame ES reglamente dėl produktų, pagamintų nenaikinant miškų, turėtų būti, be kita ko, aiškiai reikalaujama, kad veiklos vykdytojai užtikrintų paprotinės teisės ir žemės naudojimo teisių, ypač pagal Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją Nr. 169 dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų, JT deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių ir JT deklaraciją dėl valstiečių ir kitų kaimo vietovėse dirbančių žmonių teisių, paisymą ir tinkamą laikymąsi; taip pat turėtų būti užtikrinamas veiksmingas visų susijusių teisių turėtojų dalyvavimas ir užtikrinama, kad būtų gautas laisvas, išankstinis ir informacija pagrįstas čiabuvių tautų ir kitų kolektyvinių paprotinių teisių turėtojų sutikimas; apskritai ragina nustatyti, kad tarptautinės žmogaus teisių teisės laikymasis yra būtina sąlyga norint pateikti produktus ES rinkai;

² Jungtinio tyrimų centro politikos mokslinio konsultavimo ataskaita *The use of woody biomass for energy production in the EU* (liet. „Medienos biomasės naudojimas energijos gamybai ES“), 2021.

5. primena, kad norint stabilizuoti visuotinę atšilimą reikia nutraukti miškų naikinimą ir natūralių ekosistemų konversiją; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad visos prekės ir produktai, kurių gamyba daro neigiamą poveikį miškams ir kitoms natūralioms daug anglies turinčioms ekosistemoms, kurioms kyla pavojus dėl ES vartojimo, būtų įtraukti į ES reglamento dėl produktų, pagamintų nenaikinant miškų, taikymo sritį; be to, ragina išplėsti reglamento taikymo sritį siekiant įtraukti kaučiuką, kukurūzus ir gyvulius; primena, kad reglamentu turi būti nustatyta tvirta vykdymo užtikrinimo sistema, kurioje būtų numatytos veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos sankcijos, ir užtikrinta civilinė atsakomybė ir teisė kreiptis į teismą;
6. primena 2021 m. rugsėjo mėn. ES ir Kinijos prisiimtą įsipareigojimą bendradarbiauti remiant pasaulinio miškų naikinimo mažinimą stiprinant bendradarbiavimą miškų išsaugojimo ir tvaraus valdymo srityje, didinant tiekimo grandinės tvarumą ir kovojant su neteisėta medienos ruoša ir susijusia prekyba³; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares imtis konkrečių veiksmų siekiant paskatinti Kiniją ir kitas trečiąsias šalis priimti panašų reglamentą dėl produktų, pagamintų nenaikinant miškų;
7. pripažįsta daugiafunkcį miškų vaidmenį, kuris apima labai įvairią aplinkosauginę, su klimatu susijusią ir socialinę bei ekonominę veiklą, pvz., biologinės įvairovės išsaugojimą ir atsinaujinančiųjų žaliavų tiekimą, ir tai padeda kurti darbo vietas ir skatinti ekonomikos augimą kaimo vietovėse; pabrėžia, kad biologinės įvairovės apsaugos ir atkūrimo stiprinimo politika padės kovoti su klimato kaita; ragina užtikrinti tvarią miškotvarką įgyvendinant klimato tikslus, nes tai labai svarbu siekiant sumažinti miškų naikinimą ir alinimą;
8. pažymi, kad ES miškų strategija siekiama stiprinti visą tvarią miškų bioekonomiką užtikrinant sinergiją su didesniais ES užmojais klimato ir biologinės įvairovės srityse; ragina ES padėti padidinti miškų atsparumą sprendžiant problemas ir kompromisus, kylančius dėl didėjančios žaliavoms, energijai ir bioekonomikai skirtos medienos paklausos ir atitinkamai didėjančio pavojaus, susijusio su importu, dėl kurio naikinami miškai, su žemės grobimu, neteisėta medienos ruoša ir čiabuvių bei vietos bendruomenių teisių pažeidimu; yra sunerimęs dėl Interpolo išvados, kad miškininkystės srities nusikaltimai, kurie dažnai daromi vykdant kitus nusikaltimus, pvz., mokesčių slėpimą, korupciją, dokumentų klastojimą ir pinigų plovimą, yra pelningiausi iš visų nusikaltimų aplinkai; prašo Komisiją ir valstybes nares ir toliau laikytis įsipareigojimo kovoti su neteisėta medienos ruoša ir neteisėta medienos ir miškams pavojų keliančių prekių prekyba;
9. primena, kad neteisėta medienos ruoša sukelia miškų naikinimą, buveinių nykimą ir rūšių išnykimą ir prisideda prie visuotinio atšilimo;
10. ragina ES ir jos valstybes nares padidinti oficialios paramos vystymuisi dalį, skiriamą valdymo ir teismų sektoriaus reformai, siekiant kovoti su nusikaltimais aplinkai, ypač miškininkystės srities nusikaltimais, ir užkirsti jiems kelią, ypač mažiausiai išsivysčiusiose šalyse;
11. pabrėžia, kad prasta miškotvarka lemia neteisėtą medienos ruošą, ir pakartoja, kad dėl to

³ Bendras pranešimas spaudai po 2021 m. rugsėjo 27 d. antrojo ES ir Kinijos aukšto lygio dialogo aplinkos ir klimato klausimais.

remia savanoriškos partnerystės susitarimus dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena, nes jie yra svarbi priemonė siekiant šalinti pagrindines neteisėtumo priežastis, įskaitant korupciją, aiškumo dėl žemės naudojimo teisių trūkumą ir pernelyg didelę medienos pramonės įtaką miškų politikai ir teisės aktams; ragina ES stiprinti miškų diplomatiją pasitelkiant miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena sistemą ir partnerystes miškų apsaugos ir atkūrimo srityje, kuriomis būtų laikomasi tarptautinės žmogaus teisių teisės, ypač čiabuvių ir vietos bendruomenių, turinčių paprotinio žemės valdymo sistemas, teisių;

12. pripažįsta, kad vykdant tvarią miškotvarką daugiafunkčių, sveikų ir atsparių miškų plėtojimas, išsaugojimas ir apsauga yra pagrindinis visų ES su mišku susijusios vertės grandinės dalyvių prioritetasis;
13. primygtinai ragina parengti visuotines, aiškias ir patikimas apibrėžtis, kurios būtų veiksmingos miškų apsaugos pagrindas;
14. pabrėžia, kad ES bioenergijos politika, visų pirma Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyva, turi atitikti griežtus aplinkosaugos ir socialinius kriterijus, atspindinčius poreikį užtikrinti veiksmingą nuo miškų priklausomų bendruomenių ir čiabuvių tautų paprotinio žemės valdymo teisių pripažinimą ir jų paisymą, laikantis tarptautinių standartų, pvz., Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos (Nr. 169) dėl čiabuvių ir gentimis gyvenančių tautų ir JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos neprivalomų atsakingo žemės valdymo gairių ir atsakingo investavimo į žemės ūkio ir maisto sistemas principų; ragina Komisiją konkrečiai spręsti čiabuvių ir vietos bendruomenių žmogaus teisių klausimą sudarant savanoriškus partnerystės susitarimus miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena srityse; primena, kad čiabuviai, vietos bendruomenės, smulkieji ūkininkai ir moterys yra labai priklausomi nuo savo pačių žinių apie miškus, kurios jiems būtinos; pabrėžia, kad, laikantis platesnės ekologinio atkūrimo vizijos, gamtos išteklių išsaugojimas yra ne tik biologinės įvairovės apsaugos, bet ir socialinio teisingumo klausimas; be to, pabrėžia, kad pirmenybė turėtų būti teikiama žinių apie miškininkystę ir miškų apsaugą plėtimui, įskaitant žinių perdavimą;
15. reiškia susirūpinimą dėl plačiai paplitusio žmogaus teisių ir aplinkos gynėjų, kurie kenčia nuo netinkamo elgesio ar netgi yra žudomi trečiosiose šalyse, įskaitant besivystančias šalis, apsaugos trūkumo; ragina ES kovą su nebaudžiamumu laikyti vienu iš pagrindinių savo prioritetų ir sukurti priemones, kuriomis būtų sudarytos galimybės visiškai, veiksmingai ir tvariai įgyvendinti žmogaus teisių ir aplinkos apsaugos teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą;
16. primena savo poziciją dėl klimato kaitos, aplinkos būklės blogėjimo ir gaivalinių nelaimių sąsajos poveikio, nes tai yra migracijos ir gyventojų persikėlimo dėl klimato veiksnys, ir apgailestauja, kad trūksta nuo to kenčiantiems asmenims skirtų tarptautinių žmogaus teisių apsaugos priemonių; ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti regioninių žmogaus teisių institucijų ir kitų mechanizmų vaidmenį ir pajėgumą sprendžiant klimato kaitos ir žmogaus teisių sąsajos klausimą, puoselėjant su aplinka susijusias teises ir apsaugant su aplinka susijusių teisių gynėjus trečiosiose šalyse;
17. pabrėžia, jog labai svarbu, kad būtų nuolat plėtojama mokslinių tyrimų ir inovacijų

veikla tvarios miškotvarkos sektoriuje, visų pirma siekiant pagerinti miškų gebėjimą prisitaikyti ir atsparumą; pabrėžia, kad tokiu būdu galima išnaudoti visą miškų potencialą klimato ir žiedinės ekonomikos tikslams pasiekti;

18. atkreipia dėmesį į Komisijos pasiūlymus persvarstant Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą nustatyti papildomus griežtesnius bioenergijos tvarumo kriterijus; vis dėlto primena, kad medienos bioenergija šiuo metu yra pagrindinis ES atsinaujinančiosios energijos šaltinis, sudarantis 60 proc. ES suvartojamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos, o atitiktis tvarios miškotvarkos kriterijams pagal naujos redakcijos Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą priklauso nuo to, ar esama nacionalinių miškų teisės aktų, arba nuo tvarkymo sistemų faktinėje gavybos teritorijoje; atsižvelgdamas į tai, reiškia susirūpinimą dėl didėjančio biomasės importo poveikio aplinkai, nes dėl importo gali padidėti miškų naikinimas užsienyje; primygtinai reikalauja, kad medienos bioekonomika ir toliau neperžengtų tvarumo ribų ir būtų suderinama su ES 2030 m. ir 2050 m. klimato ir biologinės įvairovės tikslais; ragina ES ir jos valstybes neres tausiai naudoti miško biomasę ir neįtraukti pirminės medienos biomasės deginimo į atsinaujinančiosios energijos tikslinius rodiklius arba į tinkamumo taikyti viešąsias paskatas sritį; be to, ragina ES apsvarstyti galimybę teikti paramą trečiosioms šalims, kurios turi potencialo pereiti prie atsinaujinančiųjų energijos išteklių, išskyrus medieną, ir taip sumažinti poveikį miškų naikinimui, kurį sukelia medienos naudojimas kurui, ir primygtinai ragina imtis veiksmų siekiant padidinti miškų ir, atitinkamais atvejais, kitos miškingos žemės plotą; pabrėžia, kad medienos biomasei reikia taikyti pakopinio naudojimo principą ir laikytis žiedinės ekonomikos principų;
19. ragina ES laikytis politikos suderinamumo vystymosi labui principo ir užtikrinti vystymosi, prekybos, žemės ūkio, energetikos ir klimato politikos nuoseklumą; pripažįsta teigiamą miškininkystės sektoriaus ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį indėlį ir ragina toliau investuoti į mokslinius tyrimus, inovacijas ir technologijų pažangą;
20. ragina ES suderinti plačios apimties tikslus, nustatytus miškų ir miškininkystės sektoriaus teisės aktuose ir politikoje;
21. pakartoja, kad ES prekybos politika turėtų būti suderinama su jos tarptautiniais įsipareigojimais aplinkosaugos srityje ir prie jų prisidėti; pabrėžia, jog strategiškai svarbu, kad prekybos susitarimų skyriai dėl tvarumo būtų patikimi, nuoseklūs ir įgyvendinami ir kad sykiu būtų veiksmingai vykdomi daugiašaliai aplinkos ir klimato susitarimai; ragina sugriežtinti standartus ir sertifikavimo sistemas laikantis Pasaulio prekybos organizacijos taisyklių; pakartoja savo raginimą nustatyti privalomus ir vykdytinus mechanizmus, skirtus su socialiniais ir prekybos standartais susijusiems prekybos ir darnaus vystymosi skyriams įgyvendinti, ir nustatyti konkrečias nuostatas dėl miškų, žmogaus teisių ir atsakingo verslo, įskaitant nuostatas, kuriomis būtų užtikrinamas laisvas, išankstinis ir informacija pagrįstas čiabuvių tautų ir vietos bendruomenių sutikimas ir nuo miškų priklausomų bendruomenių ir čiabuvių tautų žemės naudojimo teisių pripažinimas; ragina Komisiją atlikti poveikio tvarumui vertinimus, ypatingą dėmesį skiriant miškams, natūralioms ekosistemoms ir žmogaus teisėms, remiantis patikimais duomenimis ir vertinimo metodika; be to, primygtinai ragina Komisiją pasinaudoti laisvosios prekybos susitarimų kovos su korupcija skyriais

siekiant spręsti miškų naikinimo ir neteisėtos medienos ruošos klausimus;

22. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą didinti tiekimo grandinių tvarumą ir skaidrumą; šiuo klausimu ragina nustatyti privalomus išsamaus patikrinimo reikalavimus visiems veiklos vykdytojams, dalyvaujantiems miškams pavojų keliančių prekių tiekimo grandinėse, ir ragina Komisiją skatinti privalomą šios srities reglamentavimo sistemą taikyti tarptautiniu mastu, siekiant skatinti skaidrumą ir užtikrinti, kad būtų taikomi proporcingi, tačiau atgrasantys sankcijų mechanizmai, suderinti su JT verslo ir žmogaus teisių pagrindiniais principais;
23. mano, kad, atsižvelgiant į daugiafunkčią miškų indėlį siekiant plataus užmojo ES tikslų, labai svarbu, kad atitinkami įvairių valdymo lygmenų atstovai ir suinteresuotųjų subjektų grupės glaudžiai bendradarbiautų ir keistųsi geriausia patirtimi, be kita ko, ir su tarptautiniais, Europos, nacionaliniais ir regioniniais ekspertais, miškų savininkais ir miškininkais, mokslininkais ir pilietine visuomene;
24. ragina įtraukti miškininkystės sektorių į Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ 30 proc. išlaidų klimato politikai tikslą, įskaitant finansinę ar techninę pagalbą šalims partnerėms, kurios yra miškininkystės produktų gamintojos, siekiant įgyvendinti ir propaguoti integruotą požiūrį į JT darnaus vystymosi tikslus; ragina ES delegacijas trečiojoje šalyse skatinti keitimąsi geriausia patirtimi ir skleisti Europos praktinę patirtį; ypač ragina ES pasimokyti iš kai kurių trečiųjų šalių novatoriškų projektų, pvz., Afrikos vadovaujamos „Didžiosios žaliosios sienos“ iniciatyvos, kuria siekiama iki 2030 m. visame Sahelyje atkurti 100 mln. hektarų nualintos žemės ir sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti agroekologijos ir atkūrimo projektus; apskritai ragina ES padėti šalims partnerėms kurti patikimais moksliniais įrodymais grindžiamus tvarios miškotvarkos metodus ir strategijas ir atitinkamai pirmenybę teikti miškų brandinimui, sudarant didelės biologinės įvairovės natūraliems miškams sąlygas augti.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	14.6.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 20 -: 1 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Barry Andrews, Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Stéphane Bijoux, Udo Bullmann, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Michèle Rivasi, Bernhard Zimniok
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Alessandra Basso, Frances Fitzgerald, Iskra Mihaylova, Marlene Mortler, Caroline Roose
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Loucas Furlas, Krzysztof Hetman, David Lega, Philippe Olivier, Christine Schneider

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

20	+
ID	Philippe Olivier
PPE	Hildegard Bentele, Frances Fitzgerald, Loucas Furlas, Krzysztof Hetman, David Lega, Marlene Mortler, Christine Schneider
RENEW	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Charles Goerens, Iskra Mihaylova
S&D	Eric Andrieu, Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Michèle Rivasi, Caroline Roose

1	-
ID	Bernhard Zimniok

2	0
ECR	Beata Kempa
ID	Alessandra Basso

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	12.7.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 30 - : 2 0 : 10
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Ulrike Müller, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Asim Ademov, Franc Bogovič, Claude Gruffat, Michaela Šojdrová, Thomas Waitz
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Seán Kelly, Dietmar Köster, Ramona Strugariu

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

30	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
EPP	Asim Ademov, Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Jarosław Kalinowski, Seán Kelly, Norbert Lins, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Michaela Šojdrová
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller, Ramona Strugariu
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Dietmar Köster, Camilla Laureti, Juozas Olekas

2	-
ECR	Krzysztof Jurgiel
ID	Gilles Lebreton

10	0
ID	Mara Bizzotto
NI	Dino Giarrusso
THE LEFT	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Martin Häusling, Bronis Ropé, Thomas Waitz

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaukė